

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“

ფინანსური ანგარიშგება

2023 და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
მოგება-ზარალის ანგარიშგება	7
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	8
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	9
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	10

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. შესავალი	11
2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო.....	12
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	25
4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები	28
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	28
6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	28
7. საინვესტიციო და სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები	36
8. ძირითადი საშუალებები	36
9. იჯარა	37
10. საინვესტიციო ქონება	38
11. გადასახადებით დაბეგვრა.....	38
12. საკრედიტო ზარალის (ხარჯი)/აღდგენა და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები	40
13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	41
14. ვალდებულებები ბანკებსა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	42
15. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე.....	42
16. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	43
17. სხვა ნასესხები სახსრები	43
18. საკუთარი კაპიტალი.....	43
19. პირობითი ვალდებულებები	44
20. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	45
21. სხვა შემოსავალი	46
22. პერსონალის და სხვა საოპერაციო ხარჯები	46
23. რისკის მართვა	47
24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	65
25. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	73
26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	76
27. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	78

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ აქციონერებს და სამეთვალყურეო საბჭოს

უარი მოსაზრების გამოთქმაზე

ჩვენ დავინიშნეთ სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორებად, რომელიც შედგება 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღებით დამთავრებული წლების მოგება-ზარალის ანგარიშგების, სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენ არ გამოვთქვამთ მოსაზრებას ბანკის თანდართული ფინანსური ანგარიშგების თაობაზე. ჩვენი ანგარიშის ნაწილში სახელწოდებით „მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი“ განხილული საკითხების დიდი მნიშვნელობის გამო, ჩვენ ვერ შევძელით საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულების მოპოვება, რის საფუძველზეც გამოვთქვამდით აუდიტორულ მოსაზრებას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი

ყურადღებას ვამახვილებთ ფინანსური ანგარიშგების მე-2 შენიშვნაზე, რომელშიც აღწერილია, რომ ბანკი, 2022 წლის 24 თებერვალს უკრაინაში რუსეთის ფედერაციის შეჭრის შემდეგ, დასაწყისი კონკრეტული ქვეყნების მიერ, რამაც ნეგატიური გავლენა იქონია ბანკის ოპერაციებზე 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის და საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. მოვლენების შემდგომ განვითარებასთან და გავლენის ვადებთან, ასევე მე-2 შენიშვნაში აღწერილ სხვა მოვლენებთან დაკავშირებით არსებული განუსაზღვრელობის გამო, რაც ბანკის კონტროლს არ ექვემდებარება, ხელმძღვანელობამ ვერ შეძლო შეეფასებინა ბანკის უნარი, განაგრძოს ოპერირება, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. შესაბამისად ჩვენ ვერ მოვიპოვეთ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულება ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაში ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენების შესახებ.

გარდა ამისა, სანქციებთან დაკავშირებული გაურკვევლობის გამო, ჩვენ ვერ შევძელით მოგვეპოვებინა შესაფერისი და საკმარისი აუდიტორული მტკიცებულება, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო რეზერვის ფასს 9 – „ფინანსური ინსტრუმენტების“ მიხედვით შეფასებაზე.

ასევე, ჩვენ დავინიშნეთ ბანკის აუდიტორებად 2023 წლის 31 დეკემბრის შემდგომ, შესაბამისად ჩვენ ვერ დავაკვირდით 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული ნაღდი ფულის დათვლას, რომლის ოდენობა შეადგენს 153,137 ათას ლარს და 105,995 ათას ლარს, შესაბამისად და რომელიც გამჟღავნებულია ფინანსური ანგარიშგების მე-5 შენიშვნაში.

გარდა ამისა, ჩვენ ვერ მოვიპოვეთ, 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და მომხმარებლის წინაშე არსებული ვალდებულებების დასტურის წერილები, რომელთა ოდენობა შეადგენს 196,526 ათას ლარს და 16,976 ათას ლარს (2022 წელს: 259,238 ათას ლარს და 27,548 ათას ლარს) შესაბამისად, რაც გამჟღავნებულია ფინანსური ანგარიშგების მე-6 და მე-15 შენიშვნებში. ჩვენ ჩავატარეთ სხვა აუდიტის პროცედურებიც, რაც აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად არ არის საკმარისი მტკიცებულება ბანკში არსებული ნაღდი ფულის ბალანსის, მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და მომხმარებლების წინაშე არსებული ვალდებულებების სისრულესა და არსებობის შესახებ. შედეგად, მათ შორის ალტერნატიული საშუალებებითაც, ჩვენ ვერ დავადგინეთ, აუცილებელი იყო თუ არა რაიმე კორექტირების განხორციელება აღიარებულ თუ არაღიარებულ ფულად სახსრებთან და მათ ეკვივალენტებთან, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან და მომხმარებლის წინაშე არსებული ვალდებულებებთან მიმართებაში და მათთან დაკავშირებულ ელემენტებთან, რომლებიც შეადგენენ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებებს ამავე თარიღებით დასრულებული წლებისათვის.

სხვა გარემოება

ბანკის 2021 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი ჩაატარა სხვა აუდიტორმა, რომელმაც ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენებაზე საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულების ვერ მოპოვების შედეგად, უარი განაცხადა მოსაზრების გამოთქმაზე 2023 წლის 28 სექტემბერს.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს წლიურ ანგარიშს. ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს წლიურ ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს წლიურ ანგარიშს.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს წლიურ ანგარიშის წაკითხვას, და შესაბამისად იმის განსაზღვრას, არის თუ არა წლიურ ანგარიშში არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ მოიცავს ის არსებით უზუსტობებს.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- როგორც განმარტებულია ჩვენი „მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველის“ სექციაში, ჩვენ ვერ დავადგინეთ, აუცილებელი იყო თუ არა რაიმე კორექტირების განხორციელება აღიარებულ თუ არაღიარებულ ფულად სახსრებთან და მათ ეკვივალენტებთან, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან და მომხმარებლის წინაშე არსებული ვალდებულებებთან მიმართებაში და მათთან დაკავშირებულ ელემენტებთან, რომლებიც შეადგენენ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებებს ამავე თარიღებით დასრულებული წლებისათვის. შესაბამისად, ჩვენს მიერ ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე ჩვენ ვერ გამოგვაქვს დასკვნა იმასთან დაკავშირებით არის თუ არა მმართველობის ანგარიშგება არსებითად არაზუსტი ამ მოვლენასთან მიმართებით.
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებლები არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა ჩავატაროთ ბანკის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და გამოვუშვათ აუდიტორის დასკვნა. თუმცა ჩვენი ანგარიშის ნაწილში, სახელწოდებით „მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი“, განხილული საკითხის გამო ვერ შევძელით საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულების მოპოვება, რის საფუძველზეც გამოვთქვამდით აუდიტორულ მოსაზრებას წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი), და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

ვახტანგ ნამორაძე

შპს „იუ ეიჩ ვაი“

თბილისი, საქართველო

24 თებერვალი 2025

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2023	2022	2021
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	153,137	105,995	266,925
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		114	114	127,189
სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები		-	-	9,449
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	196,526	259,239	1,539,964
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7	54	5,533	147,474
ძირითადი საშუალებები	8	34,609	36,061	44,649
აქტივის გამოყენების უფლება	9	-	133	5,063
საინვესტიციო ქონება	10	29,278	29,214	28,400
გადავადებული საგადასახადო აქტივი		359	-	200
სხვა აქტივები	13	38,851	50,076	58,955
სულ აქტივები		452,928	486,365	2,228,268
ვალდებულებები				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	14	286	285	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	15	16,976	27,548	1,371,822
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	16	-	22	163,062
სხვა ნასესხები სახსრები	17	-	3,311	105,600
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები	11	-	-	4,145
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულებები	11	-	2,721	-
სხვა ვალდებულებები	13	16,895	22,026	27,047
სუბორდინირებული სესხი	26	97,428	109,509	112,977
სულ ვალდებულებები		131,585	165,422	1,822,730
საკუთარი კაპიტალი				
სააქციო კაპიტალი	18	209,008	209,008	209,008
მიწის ნაკვეთების და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვი		11,740	11,836	13,203
უვადო სუბორდინირებული სესხი	18	50,857	62,509	70,514
გაუნაწილებელი მოგება		49,738	37,590	112,813
სულ საკუთარი კაპიტალი		321,343	320,943	405,538
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		452,928	486,365	2,228,268

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით 2025 წლის 24 თებერვალი:

 არჩილ კვციელიძე
 გენერალური დირექტორი

 მამუკა მეჩეთეშვილი
 ფინანსური დირექტორი

11-79 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება ზარალის ანგარიშგება ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2023	2022	2021
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო ამონაგები				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		21,615	58,687	169,380
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		-	3,394	14,511
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		-	944	3,533
		21,615	63,025	187,424
სხვა საპროცენტო ამონაგები		172	168	783
		21,787	63,193	188,207
საპროცენტო ხარჯი				
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე		(1,561)	(12,322)	(62,573)
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ და სხვა ნასესხები სახსრები		(12)	(5,045)	(13,556)
სუბორდინირებული სესხი		(8,642)	(10,404)	(7,647)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(1)	(2,580)	(13,555)
საიჯარო ვალდებულებები		(1)	(90)	(333)
		(10,217)	(30,441)	(97,664)
ხარჯი ნეგატიური საპროცენტო განაკვეთის მქონე აქტივებზე		-	(117)	(798)
გადახდები ანაბრების დაზღვევის სისტემაში		(22)	(161)	(788)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		11,548	32,474	88,957
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	12	(6,882)	(549)	(12,121)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის შემდეგ		4,666	31,925	76,836
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	20	51	2,900	7,448
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტებიდან:				
გარიგებებიდან		-	(25,900)	18,346
საკურსო სხვაობებიდან		23,992	(24,229)	(5,807)
ფინანსური ანგარიშგების საწყისი აღიარებისას ზარალის წმინდა (ზარალი)/აღდგენა, სესხების რესტრუქტურისა და სხვა ზარალი/შემოსულობა, ასევე მომხმარებლებზე გაცემული ავანსები		(65)	76	(494)
წმინდა შემოსულობა სავაჭრო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან		-	(147)	(260)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) ფინანსური აქტივებიდან	2	751	(41,824)	-
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	10	-	52	1,128
სხვა შემოსავალი	21	2,105	5,935	6,451
არასაპროცენტო შემოსავალი		26,834	(83,137)	26,812
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	22	(9,808)	(16,219)	(41,399)
ცვეთა	8,9	(1,673)	(2,983)	(6,291)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	22	(22,760)	(12,476)	(19,884)
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების შემობრუნება	12	134	543	125
არასაპროცენტო ხარჯები		(34,107)	(31,135)	(67,449)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		(2,607)	(82,347)	36,199
მოგების გადასახადის ხარჯი	11	3,007	(1,215)	(2,204)
წლის მოგება/(ზარალი)		400	(83,562)	33,995

11-79 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2023	2022	2021
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	8	-	-	3,773
მოგების გადასახადის ეფექტი	11	-	-	(3)
სხვა წმინდა სრული შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში		-	-	3,770
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი პერიოდის განმავლობაში, გადასახადის გამოკლებით		-	-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი)		400	(83,562)	37,765

11-79 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	სააქციო შენიშვნები	სააქციო კაპიტალი	მიწის ნაკვეთების და შენობა- ნაგებობების გადაფასების რეზერვი	უვადო სუბორდინი- რებული სესხი	გაუნაწილე- ბელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		209,008	9,542	13,209	77,234	308,993
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	3,770	-	33,995	37,765
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი თანხები (საკუთარი კაპიტალი)		-	-	58,780	-	58,780
უცხოური ვალუტის გაცვლა უვადო სუბორდინირებულ სესხზე		-	-	(1,475)	1,475	-
გადაფასების რეზერვის ცვეთა, გადასახადის გამოკლებით		-	(109)	-	109	-
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		209,008	13,203	70,514	112,813	405,538
წლის მთლიანი სრული ზარალი		-	-	-	(83,562)	(83,562)
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი თანხები (საკუთარი კაპიტალი)		-	-	-	(1,033)	(1,033)
უცხოური ვალუტის გაცვლა უვადო სუბორდინირებულ სესხზე		-	-	(8,005)	8,005	-
გადაფასების რეზერვის ცვეთა, გადასახადის გამოკლებით		-	(1,367)	-	1,367	-
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	18	209,008	11,836	62,509	37,590	320,943
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	400	400
უვადო სუბორდინირებული სესხის გაცემა (საკუთარი კაპიტალი)		-	-	-	-	-
უცხოური ვალუტის გაცვლა უვადო სუბორდინირებულ სესხზე		-	-	(11,652)	11,652	-
გადაფასების რეზერვის ცვეთა, გადასახადის გამოკლებით		-	(96)	-	96	-
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	18	209,008	11,740	50,857	49,738	321,343

11-79 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2023	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები				
მიღებული პროცენტი		14,666	74,640	188,663
გადახდილი პროცენტი		(3,542)	(43,354)	(93,974)
მიღებული საკომისიო		1,099	2,988	17,220
გადახდილი საკომისიო		(760)	(1,120)	(10,429)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოურ ვალუტაში				
განხორციელებული ოპერაციებიდან		-	(26,714)	18,448
სხვა მიღებული შემოსავალი		1,998	2,771	5,455
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(9,794)	(25,959)	(41,564)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(4,517)	(11,808)	(17,430)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		(850)	(28,556)	66,389
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>				
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		-	126,267	100,504
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		64,162	1,203,624	(194,255)
სხვა აქტივები		(3,381)	(1,160)	2,343
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე		-	(38,012)	7,235
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე		(10,240)	(1,342,682)	61,786
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(50)	(151,681)	(4,902)
სხვა ვალდებულებები		(3,693)	12,773	(4,051)
წმინდა საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები დაზეგრამდე (წმინდა საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული)		45,949	(219,427)	35,049
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		-	-	(89,104)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან		-	151,390	97,221
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(107)	(1,059)	(6,850)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		17	13,725	25
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		1,033	3,355	1,756
საინვესტიციო ქონების შესყიდვა		(346)	(2,036)	-
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		597	165,375	3,048
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან				
სხვა მიღებული ნასესხები სახსრები		-	842,304	4,223,550
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა		-	(944,593)	(4,294,103)
შემოსულობა სუბორდინირებული სესხიდან		-	-	37,787
შემოსულობა/(გადახდილი პროცენტი) უვადო სუბორდინირებული სესხიდან		-	(1,033)	58,780
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	9	(26)	(1,159)	(2,177)
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული (საფინანსო საქმიანობაში გადახდილი) წმინდა ფულადი სახსრები		(26)	(104,481)	23,837
გაცვლითი კურსების ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		622	(2,397)	(2,112)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ცვლილება		47,142	(160,930)	59,822
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისი	5	105,995	266,925	207,103
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის ბოლოს	5	153,137	105,995	266,925

11-79 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. შესავალი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“ (შემდგომში „ბანკი“) 1995 წლის 7 აპრილს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამოყალიბდა სააქციო საზოგადოებად „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სახელით. თბილისის ჩუღურეთის რაიონულმა სასამართლომ ბანკს მიანიჭა სარეგისტრაციო ნომერი 202906427. 2006 წლის 7 დეკემბერს ბანკმა შეიცვალა სახელი და ეწოდა „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „სებ“-ი) მიერ 1995 წლის 19 მაისს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიით.

ბანკი 2022 წლის 24 თებერვლამდე იღებდა ანაზღაურებად მოსახლეობისგან, გასცემდა სესხებს, ახორციელებდა ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებდა ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კორპორაციულ და საცალო მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ფლობდა ერთ ფილიალს თბილისში (2022 წ.: ერთი ფილიალი თბილისში; 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ფლობდა 17 ფილიალს (აქედან 7 თბილისში) და 9 სერვის-ცენტრს). 2022 წლის 24 თებერვლიდან სანქციების გამო ბანკის აქტივობები შეიზღუდა.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი ქანტურიას ქ. #14.

2023 წლის, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიმოქცევაში გამოშვებული აქციების 1%-ზე მეტს ფლობდნენ შემდეგი აქციონერები:

<i>პარტნიორი</i>	<i>2023, %</i>	<i>2022, %</i>	<i>2021, %</i>
დსს „ვითიბი ბანკი“	97.38	97.38	97.38
„Lacarpa Enterprises Limited“	1.47	1.47	1.47
სხვა	1.14	1.14	1.14
მთლიანი	100.00	100.00	100.00

დსს „ვითიბი ბანკი“, (შემდგომში „მშობელი ბანკი“) არის ბანკის პირდაპირი მშობელი საწარმო. ჯგუფის საბოლოო მკონტროლებელი მხარე არის რუსეთის ფედერაციის მთავრობა, რომელიც მოქმედებს „ქონების ფედერალური სააგენტოს“ მეშვეობით და 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ფლობს მშობელი ბანკის გამოშვებული და მიმოქცევაში მყოფი აქციების 60,93%-ს (2022 და 2021 წ.: 60.93%).

2023 წლის, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების წევრები არ ფლობდნენ ბანკის აქციებს.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის თანამშრომელთა რაოდენობა 117-ს შეადგენდა (2022 წ.: 212 თანამშრომელი; 2021 წ.: 860 თანამშრომელი).

ქვემოთ მოცემულია ბანკის თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა 2023, 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

<i>დასაქმებულ პირთა საშუალო რაოდენობა</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
უმალესი რანგის ხელმძღვანელობა	6	6	6
სხვა	178	417	993
მთლიანი	184	423	999
<i>მათ შორის</i>			
მუდმივი ხელშეკრულება	152	370	994
დროებითი ხელშეკრულება	32	53	5
მთლიანი	184	423	999

2023 წლის, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი არ ფლობს შვილობილ საწარმოებს.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ („ფას“) შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდის გამოყენებით, გარდა მიწისა და შენობა-ნაგებობების, საინვესტიციო ქონების, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების და წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც ასახულია სამართლიანი ღირებულებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თუკი სხვაგვარად არ იქნა მითითებული. ქართული ლარი ბანკის სამუშაო ვალუტაა. ოპერაციები სხვა ვალუტაში აღრიცხულია, როგორც უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ.

2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთის ფედერაციის უკრაინაში სამხედრო ოპერაციების დაწყების შემდეგ, დასავლეთის რამდენიმე ქვეყანამ, მათ შორის აშშ-მა, გაერთიანებულმა სამეფომ და ევროკავშირმა სანქციები დაუწესა რუსეთის ფედერაციას. სხვა მრავალს შორის, ეს სანქციები მოიცავდა კონკრეტული რუსული ბანკების (მათ შორის ბანკის მშობელი ბანკის) აქტივების გაყინვას, აშშ დოლარში გამოხატული ოპერაციების დაბლოკვას ამ და სხვა ბანკებში (მათ შორის, ბანკის და მისი მშობელი ბანკის SWIFT ანგარიშსწორების სისტემის დაბლოკვის ჩათვლით), კონკრეტული მნიშვნელოვანი რუსული კომპანიების და რუსეთის სახელმწიფოსთვის გაერთიანებული სამეფოს, აშშ-სა და ევროკავშირის ბაზრებზე ფინანსების მოზიდვას, VISA და MasterCard პლასტიკური ბარათებით ანგარიშსწორების შეჩერებას და რუსეთისთვის მაღალ ტექნოლოგიებზე წვდომის შეზღუდვას. შედეგად, 2022 წლის თებერვლის შემდეგ მნიშვნელოვნად გაძლიერდა რყევები ფასიანი ქაღალდების და სავალუტო ბაზრებზე, ასევე მნიშვნელოვნად გაუფასურდა რუსული რუბლი აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებით. ამ მოვლენებმა იმოქმედა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში და სხვადასხვა ქვეყნებში მომუშავე რუსული საწარმოების საქმიანობაზე. როგორც ღია სააქციო საზოგადოების „ვითიბი ბანკი“ („მშობელი ბანკი“) შვილობილი საწარმო, სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“ სანქცირებული კომპანიების სიაში შევიდა და დაებლოკა SWIFT, VISA და MasterCard სერვისები, რამაც მნიშვნელოვნად შეზღუდა ბანკის მიერ ჩვეულ რეჟიმში მუშაობის გაგრძელების უნარი. დამატებით, ეროვნულმა ბანკმა დახურა ბანკის საკორესპონდენტო ანგარიშები ქართულ ლარში (ამგვარად ბანკს შეუზღუდა ქართულ ლარში ოპერაციების განხორციელების შესაძლებლობა) და მშობელი ბანკის მიმართ ვალდებულებების დაფარვაზე შეზღუდვები დააწესა. ასევე, ეროვნულმა ბანკმა სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ შეუზღუდა დასაკუთრებული ქონების მესამე პირზე გასხვისება და ნებისმიერი სხვა სახის უნადლო ანგარიშსწორება. ხოლო, ნაღდი ანგარიშსწორება ლიმიტირებულია ბანკის მხოლოდ ყოველდღიური საოპერაციო აქტივობით.

ასეთ ვითარებაში, ბანკის მომხმარებლების უფლებების დაცვა ბანკის უპირატესი ამოცანა იყო, შესაბამისად, ამ მიზეზით, ბანკსა და სს „ბაზისბანკს“ შორის შედგა შეთანხმება, რომლის თანახმადაც ბანკმა მისი საცალო მომხმარებლების და კორპორაციული ბიზნეს-ხაზების ნაწილი რეალიზაციის თარიღის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 665,148 ლარი და 775,688 ლარი შესაბამისად, (წარმოდგენილი ვალდებულებებით მომხმარებლების მიმართ და მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 544,830 ლარი და 695,991 ლარი, შესაბამისად) სს „ბაზისბანკს“ გადასცა 2022 წლის განმავლობაში. ამასთან, ბანკის საცალო ბიზნესის შეძენის ფარგლებში, სს „ბაზისბანკმა“ შეიძინა ბანკის კონკრეტული დაგირავებული და ფლობილი ქონება და დაიქირავა ბანკის საცალო ვაჭრობის ოფიცრების უმრავლესობა. „ბაზისბანკმა“ ბანკს ნაღდი ფორმით გადაუხადა 13,286 ლარი ამ გარიგებასთან მიმართებით, რომლის ზარალმა შეადგინა 27,253 ლარი.

გარდა ამისა, 2022 წლის განმავლობაში, ბანკმა მცირე და საშუალო ბიზნესის პორტფელის ნაწილი მიყიდა სს „ლიბერთი ბანკს“. ხელშეკრულების თანახმად, მცირე და საშუალო ბიზნესის ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ და საკრედიტო პორტფელი რეალიზაციის თარიღის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 303,853 ლარი და 316,373 ლარი (შესაბამისად) (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 515,578 ლარი და 277,736 ლარი, შესაბამისად) სს „ლიბერთი ბანკს“ გადაეცა 2022 წლის განმავლობაში. ბანკმა ნაღდი ფორმით გადაიხადა 2,051 ლარი მცირე და საშუალო საწარმოების განკარგვის გარიგების შემადგენელი ნაწილის სახით. გარიგებიდან მიღებულმა ზარალმა შეადგინა 14,571 ლარი.

ჯამში ბანკის მიერ პორტფელების გაყიდვის შედეგად მიღებულმა ზარალმა შეადგინა 41,824 ლარი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ამასთან, 2022 წლის განმავლობაში ბანკის კორპორაციულმა მომხმარებლებმა, მათი ინდივიდუალური გადაწყვეტილებით ან ბანკის ინიციატივით, დაფარეს სესხები და გამოიხმეს კორპორაციული ბიზნეს მომხმარებლებისთვის მართებული თანხები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 255,696 ლარის და 218,237 ლარის ოდენობით.

ზემოთ მითითებული ოპერაციების ფარგლებში განკარგული და გაყიდული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების მთლიანმა თანხამ 1,072,061 ლარი და 969,001 ლარი შეადგინა, შესაბამისად, განკარგვის თარიღში, რაც შესაბამისად წარმოადგენს ბანკის მთლიანი აქტივების და ვალდებულებების 48% და 53%-ს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

მოქმედი სანქციების შესაბამისად ბანკმა შეაჩერა ალდებულებების დაფარვა მშობელი ბანკის მიმართ. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა 116,938 ლარის ოდენობით დაუფარავი ვალდებულება მშობელი ბანკის მიმართ სუბორდინირებულ სესხებთან და წარმოებულ გარიგებებთან მიმართებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღის მდგომარეობით, ბანკი ინარჩუნებს გენერალურ საბანკო ლიცენზიას. ბანკი განაგრძობს ოპერაციებს მნიშვნელოვნად შემცირებული მასშტაბით და ინარჩუნებს კონკრეტულ კორპორაციულ მომხმარებლებს. ბანკი რეგულარულ კომუნიკაციებს აწარმოებს საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და არ მოელის მისი ლიცენზიის გაუქმებას ან დროებითი ადმინისტრაციის დანიშვნას. დღეისათვის ბანკი აკმაყოფილებს გონივრულ მაჩვენებლებს (არააუდიტირებული მარეგულირებელი ანგარიშგების საფუძველზე) სავალუტო პოზიციების კოეფიციენტის გახსნის გამოწვევით, რომელსაც ის სეზონურად უზიარებს. სეზონურად აკონტროლებს ბანკის მიერ შენარჩუნებული ფულადი სახსრების შესაბამისობას დაუფარავი ანაზღაურების პორტფელის მომსახურებისთვის. სეზონურად ბანკის ოპერაციები შეზღუდულია ბანკის ყოველდღიური ფუნქციონირებისთვის საჭირო აქტივობებით მხოლოდ ნაღდი ფულით ანგარიშსწორების საშუალებით, მათ შორის არსებული გაცემული სესხების ამოღებით, მეანაზღაურების მიერ ფულადი სახსრების განაღდებად და ადმინისტრაციული ხარჯების დაფარვით.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბანკი მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და არსებული შეზღუდვების პირობებში გააგრძელებს საკუთარი აქტივების მართვას, ყველა მოთხოვნილი რეგულაციების და ნორმატივების დაცვით, როგორც ეს განვილი პერიოდში ხორციელდებოდა. როგორც ზემოთ აღწერილია, ბანკს 2022 წლის თებერვლიდან დაუწესდა სანქციები, რის შედეგადაც ბანკს მნიშვნელოვნად შეეზღუდა ფინანსური ოპერაციების განხორციელება. შესაბამისად, ამ შეზღუდვებიდან გამომდინარე და პოტენციური მომავალი ეფექტების გათვალისწინებით, რომლებიც ბანკის კონტროლს არ ექვემდებარებიან, ბანკის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენასთან დაკავშირებით. აქვე აღსანიშნავია, რომ ბანკს აქვს საკმარისი ფინანსური აქტივები, მისი მიმდინარე ვალდებულების დასაფარად.

2.1 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ფინანსური აქტივები

საწყისი აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, საოპერაციო დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას. ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას საწყისი აღიარების შემდგომ და მოგვიანებით შეიძლება მოახდინოს ფინანსური აქტივების რეკლასიფიცირება ქვემოთ მითითებულ შემთხვევებში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკმა მოახდინა მისი ყველა ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, ხოლო აქტივების სახელშეკრულებო პირობები შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით (FVPL).

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

ბანკი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. ბანკმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან გამიზნული, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ბანკი მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს მხოლოდ ამორტიზებული ღირებულებით, თუ დაცული იქნება ქვემოთ მოცემული პირობებიდან ორივე:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნეს მოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნეს-მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ისეთ ემპირიულ ფაქტორებს, როგორც არის:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი გაცხადება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წინაშე.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ბანკის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ბანკი არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ბანკი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ბანკი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

სავალო ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI)

ბანკი სავალო ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აფასებს სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ დაკმაყოფილებული იქნება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ინსტრუმენტის ფლობა ხდება ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის გზით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტის მოთხოვნებს.

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახული სავალო ინსტრუმენტები შემდგომში სამართლიანი ღირებულებით ფასდება სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული სამართლიანი ღირებულების ცვლილებით წარმოქმნილი შემოსულობით და ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში იგივე ფორმით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას ადრე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული დაგროვილი შემოსულობა და ზარალი გადაკლასიფიცირდება სხვა სრული შემოსავლიდან მოგებაში ან ზარალში.

სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ ამცირებს ამ ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, რომელიც რჩება სამართლიანი ღირებულებით წარმოდგენილი. ამის ნაცვლად, იმ რეზერვის ოდენობით თანხა, რომელიც წარმოიშობა აქტივის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასების შემთხვევაში, აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში, როგორც დაგროვილი გაუფასურების თანხა, შესაბამისი დანარიცხით მოგებაში ან ზარალში. სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული დაგროვილი ზარალი გადავა მოგებაში და ზარალში აქტივის აღიარების შეწყვეტისთანავე.

წილობრივი ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI)

საწყისი აღიარების შემდეგ, ბანკი იშვიათად ახდენდა მისი კაპიტალის ინვესტიციის გამოუთხოვად კლასიფიცირებას კაპიტალის ინვესტიციის სახით, რომელიც აღირიცხება სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ისინი აკმაყოფილებენ საკუთარი კაპიტალის განმარტებას ბასს (IAS) 32-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“) საფუძველზე და მათი ფლობა სავაჭროდ არ ხდება. ამგვარი კლასიფიკაცია განისაზღვრება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

შემოსულობები და ზარალი ამგვარ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მოგებაში ან ზარალში არასოდეს ბრუნდება. დივიდენდები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, როგორც სხვა შემოსავალი გადახდის უფლების დადგენისას, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ბანკი შემოსულობას იღებს ამგვარი ამონაგებიდან, ინსტრუმენტის თვითღირებულების ნაწილის აღდგენის სახით, რა დროსაც ამგვარი შემოსულობები სხვა სრულ შემოსავალში აღირიცხება. სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული წილობრივი ინსტრუმენტები არ წარმოადგენს გაუფასურების შეფასების საგანს. ამ ინსტრუმენტების გასვლისას დაგროვილი გადაფასების რეზერვი გადადის გაუნაწილებელ მოგებაში.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ხოლო ისეთ არაფინანსურ აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება და მიწა და შენობა-ნაგებობები - სამართლიანი ღირებულებით ყოველ ბალანსის თარიღში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე; ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, და რომლებშიც მაქსიმალურად გამოიყენება ემპირიული და მინიმალურად - არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემების საფუძველზე, რომელიც მთლიანობაში მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულებების აქტიური ბაზრების კოტირებული ფასები (გაუკორექტირებელი);
- ▶ მე-2 დონე - შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ მე-3 დონე - შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების იერარქიის ერთი დონიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს ბანკი განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებით შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ბანკი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი საწყისი აღიარების შემდგომ, გამონაკლისი ვითარებებისგან განცალკევებით, როდესაც ბანკი ცვლის ბიზნეს-მოდელს ფინანსური აქტივების მართვისთვის. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასოდეს ხდება.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულისგან, მოთხოვნებისგან სებ-ის მიმართ (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნებისგან, რომელთაც აქვთ განთავსებიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისგან.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

საქმიანობის ჩვეულ პირობებში ბანკი კონკრეტულ წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ხელშეკრულებებს აფორმებს, რაც მეტწილად მოიცავს სავალუტო ფორვარდებს და სვოპებს. ამგვარი ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით. სამართლიანი ღირებულება ფასდება შეფასების მოდელის საფუძველზე, რომელშიც გათვალისწინებულია საბაზისო ინსტრუმენტების მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასები და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში) მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო შეთანხმების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე, ვალდებულებებს მომხმარებლების წინაშე და სხვა ნასესხებ სახსრებს და სუბორდინირებულ სესხებს. ისინი თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საზღაურის სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ მიკუთვნებადი საოპერაციო დანახარჯები. საწყისი აღიარების შემდეგ ნასესხები სახსრები ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობა და ზარალი აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როდესაც წყდება ვალდებულებების აღიარება, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე წარმოადგენს ბანკის ლიკვიდობის სამართავად მოზიდულ სახსრებს, ხოლო სხვა ნასესხები სახსრები შედგება გენერალური კაპიტალის სამუშაო მიზნებისთვის და ბანკის მომხმარებლების საქმიანობების დასაფინანსებლად საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებთან გენერალური ხელშეკრულების საფუძველზე მიღებულ თანხებისგან.

იჯარა

(i) ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ განახორციელოს საიჯარო გადახდები და აანაზღაუროს აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლება

ბანკი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საიჯარო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი ხელახალი შეფასების მიხედვით. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდების თანხას, ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდების გამოკლებით. სანამ ბანკს არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული აქტივის გამოყენების უფლება ამორტიზირდება წრფივი მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. აქტივის გამოყენების უფლება გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის ვადის დაწყების თარიღში ბანკი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდელებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი იჯარის წამახალისებელი გადახდების მოთხოვნა, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიის საფუძველზე. საიჯარო გადახდები ასევე მოიცავს შესყიდვის ოფციონის აღსრულების ფასს, რომელიც გონივრულ ფარგლებში მიიჩნევა ბანკის მიერ გამოყენებულად და ჯარიმების გადახდებს იჯარის შეწყვეტისთვის, თუ იჯარის ვადა ასახავს ბანკს, რომელიც იყენებს ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლებას. ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვა ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების დაანგარიშებისას, ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში, რადგან იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მარტივად ვერ განისაზღვრება. იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება - განხორციელებული საიჯარო გადახდებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საიჯარო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი იჯარა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის ოფციონს). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე საოფისე აღჭურვილობის იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას, იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად მოიაზრებიან. საიჯარო გადახდები მოკლევადიან იჯარაზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა აღიარდება ხარჯის სახით იჯარის ვადაზე წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

(ii) საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

იჯარა, რომელშიც ბანკი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ამონაგების მუხლში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება ამონაგების სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

(iii) ფინანსური იჯარა – ბანკი, როგორც მიიჯარე

ბანკი იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის ტოლი ოდენობით. ფინანსური შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში.

რესტრუქტურისებული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურისადაც. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის მომხმარებლებზე გაცემული სესხი, პირობების რესტრუქტურისადაც, როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმომობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება დონე 1-ის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს მოდიფიცირება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ბანკი აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

მოდიფიცირებისთვის, რომელიც არ იწვევს აღიარებას შეწყვეტას, ბანკი ასევე ხელახლა აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს გაუფასურებულად კლასიფიცირებული. როდესაც მოდიფიცირების შედეგად აქტივი გაუფასურებულად კლასიფიცირდება, ის დონე 3 ზე დარჩება მინიმუმ 3-წლიანი გამოსაცდელი ვადით. ამგვარი რესტრუქტურისებული სესხის დონე 3-დან დონე-2-ში რეკლასიფიცირების მიზნით, გამოსაცდელი პერიოდის განმავლობაში ძირითადი თანხის ან პროცენტის რეგულარული გადახდები განხორციელდა შეცვლილი გადახდის გრაფიკის შესაბამისად.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა უპირატესად ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან შეინარჩუნა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც დაუტოვებია აქტივთან დაკავშირებული ძირითადი რისკები და სარგებელი, და არც კონტროლი გადაუცია აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ბანკის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

როდესაც გადაცემულ აქტივზე ხანგრძლივი ჩართულობა იღებს გაყიდული და/ან შესყიდული ოფციონის ფორმას (ფულადი ფორმით გადახდილი ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), ბანკის ხანგრძლივი ჩართულობა მოიცავს გადაცემული აქტივის თანხას, რომელიც ბანკს შეუძლია განმეორებით შეიძინოს, გარდა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ აქტივზე შეძენილი ფუთ-ოფციონისა (ფულადი ფორმით გადახდილი ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), როდესაც ბანკის ხანგრძლივი ჩართულობის ფარგლები იზღუდება გადაცემული აქტივის სამართლიანი ღირებულებასა და ოფციონის აღსრულების ფასს შორის უმცირესით.

უიმედო სესხები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან - მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ბანკი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღმატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებით. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ბანკის პოლიტიკის თანახმად, უმოქმედო სესხების აღიარების შეწყვეტა ხდება შემდეგნაირად:

- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხები ჩამოიწერება ბანკის საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე;
- ▶ უიმედო სესხები ჩამოიწერება შესაბამისი გაუფასურების რეზერვიდან მას შემდეგ, რაც დასრულდება სესხების ამოღებისთვის საჭირო ყველა პროცედურა და განისაზღვრება ამოუღებელი დანაკარგების ოდენობა.

თუ ბანკი მიიღებს თანხას სესხის ჩამოწერის შემდეგ პერიოდში, ამოღებული თანხა აისახება სესხის გაუფასურების რეზერვის ანგარიშზე.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლდება სხვა ვალდებულებით იმავე გამსესხებლის წინაშე, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება კონსოლიდირებულ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ამასთან სხვაობა შესაბამის საბალანსო ღირებულებაში აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მაშინ, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის გაყიდვისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა (გაგრძელება)

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება

ბანკი გასცემს ფინანსურ გარანტიებს, აკრედიტივებს და სასესხო ვალდებულებებს.

ფინანსური გარანტიები ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, რაც მიღებულ პრემიას წარმოადგენს. საწყისი აღიარების შემდგომ, ბანკის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების თანხაზე დაგროვილი ამორტიზაციის გამოკლებით მიღებულ ოდენობასა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარცხის თანხას შორის უმაღლესით.

ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება და აკრედიტივები წარმოადგენს ვალდებულებებს, რომლის ფარგლებშიც, ვალდებულების არსებობის პერიოდში, ბანკი ვალდებულია მომხმარებელზე გასცეს სესხი წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებების მსგავსად, ეს ხელშეკრულებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნებში შედის.

ბანკი იშვიათად გამოსცემს სასესხო ვალდებულებებს ბაზარზე მოქმედ საპროცენტო განაკვეთებზე დაბალი ოდენობით. ამგვარი ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომ ფასდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის და თავდაპირველად აღიარებულ თანხაზე მაღალი ოდენობით, რომელსაც, შესაბამის შემთხვევაში, აკლდება აღიარებული შემოსავლის დაგროვილი თანხა.

გადასახადებით დაბეგრვა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი დაანგარიშდება საქართველოს ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის, აქტივის ან ვალდებულების საწყისი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე) და საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს საანგარიშგებო თარიღში.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც ფასდება ბანკის საქმიანობის საფუძველზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში კომპონენტის სახით.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, მიწისა და შენობა-ნაგებობებისა თვითღირებულებით აღიარდება, გარდა ყოველდღიური მომსახურების დანახარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურება. ამგვარი ხარჯი მოიცავს ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების თვითღირებულებას, ამ ხარჯის გაწვევას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შენობა-ნაგებობები ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება გადაფასების თარიღის შემდეგ. მიწა სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და მას ცვეთა არ ერიცხება. შეფასება ხდება რეგულარულად, რომ გადაფასებული ქონების სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან. ბანკის ქონების ბოლო შეფასება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა. დამატებითი ინფორმაცია მე-8 შენიშვნაშია მოცემული.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავალში ჩართული მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად მისი ოდენობის შემცირების შებრუნება. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი თვითღირებულებაზე დაფუძნებულ ცვეთას შორის სხვაობით. გასვლისას, გაყიდულ კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

დაუმთავრებელი მშენებლობა თვითღირებულებით აისახება, რასაც საჭიროების შემთხვევაში აკლდება გაუფასურების რეზერვი. მშენებლობის დასრულების შემდეგ აქტივები გადაიტანება საოფისე ან სხვა შენობებში მათი საბალანსო ღირებულებით. დაუმთავრებელ მშენებლობას ცვეთა არ ერიცხება, სანამ აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არ იქნება.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება გაუფასურების მიზნით, როცა მოვლენები ან ცვლილებები ვითარებებში მიუთითებს იმ ფაქტზე, რომ საბალანსო ღირებულება ვერ ანაზღაურდება.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წლები</u>
შენობა-ნაგებობები	30–50
კომუნალური სისტემები და დაკავშირებული ფუნქციები	10–40
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	4–15
ავეჯი, აღჭურვილობა და საოფისე ტექნიკა	3–6
სატრანსპორტო საშუალებები	5
საიჯარო გაუმჯობესებები	საბაზისო იჯარის ვადაზე

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება ვითარებიდან გამომდინარე ხდება, ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და ისინი შედის საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა, შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გაიცემა იჯარით საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის გაზრდისათვის, და რომელსაც ჩვეული საქმიანობის პროცესში ბანკი არ იყენებს და არ ფლობს გაყიდვის მიზნით.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, გარიგების ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ვასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღში. ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და რელევანტური პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების ღირებულება გადაფასდება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის და მისი აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი. გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში საიჯარო შემოსავლის ნაწილში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

დასაკუთრებული აქტივები

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შექმნის ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, საინვესტიციო ქონებაში ან მარაგებში, სხვა აქტივების მუხლში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ბანკის გადაწყვეტილებაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად. დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკე შექმნილი არამატერიალური აქტივები საწყისი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები თვითღირებულებით აისახება, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. შეზღუდული ეკონომიკური მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება 2-5 წლამდე ეკონომიკური მომსახურების ვადაზე და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც იარსებებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები. ბანკი არ ფლობს სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე რაიმე არამატერიალურ აქტივებს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გასვლა და ვალდებულებების მოცულობის საიმედოდ შეფასება არის შესაძლებელი.

საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც საკუთარი კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ მიკუთვნებადი გარე დანახარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვეყნების საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებითი მთლიანად ანაზღაურებული სააქციო კაპიტალი.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვეთება საკუთარი კაპიტალიდან საანგარიშგებო თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან საანგარიშგებო თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება საანგარიშგებო თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

უვადო სუბორდინირებული სესხი

განუსაზღვრელი ვადისა და კუპონის გადახდების დაგროვების გარეშე გაუქმების შესაძლებლობის გამო ბანკი უვადო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს, როგორც წილობრივ ინსტრუმენტს და პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისთვის. ბანკი რუბლში გამოხატულ უვადო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს ლარის ეკვივალენტურ თანხად, საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსის გამოყენებით, ხოლო ვალუტის კონვერტაციის ეფექტს აღრიცხავს გაუნაწილებელ მოგებაში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი სახსრების გასვლის ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, და წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლაა მოსალოდნელი.

შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია ამონაგების სარწმუნოდ შეფასება. ქვემოთ მოცემული კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმებიც ასევე უნდა იყოს დაკმაყოფილებული ამონაგების აღიარებამდე:

საპროცენტო ამონაგები და ხარჯი

ბანკი ანგარიშობს საპროცენტო ამონაგებს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საზღაურს და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ მიკუთვნებადია ინსტრუმენტზე და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო ამონაგებს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო ამონაგების ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, ბანკი საპროცენტო ამონაგებს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი

ბანკი იღებს შემოსავალს საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ.

სესხის აუთვისებელი თანხის საკომისიო იმ სესხების შემთხვევაში, რომელთა ათვისებაც მოსალოდნელია და საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებული სხვა გასამრჯელოები, მათ შორის გარანტიებისა და აკრედიტივების გაცემის საზღაური გადავადდება (დამატებით დანახარჯებთან ერთად) და აღიარდება სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირების სახით.

შემოსავალი დივიდენდებიდან

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როცა ბანკს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში („ლარი“), რომელიც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში აღირიცხება, გარიგების თარიღისთვის დადგენილი კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო თარიღში არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციის კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც შემოსულობას გამოკლებული საკურსო სხვაობიდან მიღებული ზარალი - საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როცა მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობა უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებული ზარალით შემცირებულ შემოსულობაში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2023 წლის 31 დეკემბრის, 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 2.6894 ლარი, 2.7020 ლარი და 3,0976 ლარი 1 აშშ დოლარი, შესაბამისად.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ბანკი მიმართავს გარკვეულ განსჯას და შეფასებას, რაც გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასება და განსჯა მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოების გათვალისწინებით. ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ მსჯელობას იყენებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. მსჯელობები, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი ეფექტი აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებებში აღიარებულ თანხებზე და შეფასებებზე, რომლებსაც შეუძლიათ მნიშვნელოვანი კორექტირების განხორციელება აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში მოიცავს შემდეგს:

ფუნქციონირებადი საწარმო

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბანკი მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და მოახდენს თავისი აქტივების გაყიდვას და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეული საქმიანობის პროცესში. მაგრამ, როგორც აღწერილია მე-2 შენიშვნაში, ბანკს 2022 წლის თებერვლიდან დაუწყესდა სანქციები, რის შედეგადაც ბანკს მნიშვნელოვნად შეეზღუდა ფინანსური ოპერაციების განხორციელება. შესაბამისად, ამ შეზღუდვებიდან გამომდინარე და პოტენციური მომავალი ეფექტების გათვალისწინებით, რომლებიც ბანკის კონტროლს არ ექვემდებარებიან, ბანკის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენასთან დაკავშირებით და რომ შეუძლებელია იმის შეფასება, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისი იქნება თუ არა.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია შესაძლებლობის ფარგლებში ბაზრიდან აიღება, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია 24-ე შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიაში საჭიროებს განსჯას, კონკრეტულად მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის ღირებულების ოდენობის და ვადების შეფასებას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ამასთან, ბიზნესის ფართომასშტაბიანმა შეფერხებამ შესაძლოა

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

წარმოქმნას რამდენიმე საწარმოს და მომხმარებლების ლიკვიდობასთან დაკავშირებული საკითხები. კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეულ საკრედიტო პორტფელის საკრედიტო ხარისხის გაუარესებას (სხვა ერთეულებთან ერთად) შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდეს ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაზე.

ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო დაშვებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმში იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მრავლობითი მაკროეკონომიკური სცენარის შექმნის, მათი წარმოშობის შესაძლებლობის განსაზღვრის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ემპირიულ მაკროეკონომიკურ ფაქტორებში ცვლილებების გავლენის შეფასების გზით;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა.

ბანკს აქვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაუფასურების სამ დონიანი მოდელი. გაუფასურების ხარჯი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის დამოკიდებულია იმ ფაქტორზე, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, გაუფასურების ხარჯი უტოლდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში შესაძლო დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას (1-ლი დონე). თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, სესხი 30 დღეზე მეტი ვადით არის ვადაგადაცილებული, ან სესხი დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, გაუფასურების ხარჯი არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას უტოლდება (მე-2 და მე-3 დონეები).

ფინანსურ აქტივებს, რომლებიც აღირიცხება თვითვეულ დონეზე აქვთ შემდეგი მახასიათებლები:

- ▶ 1-ლი დონე: საკრედიტო რისკი გაუფასურების და მნიშვნელოვანი ზრდის გარეშე, რომლისთვისაც აღიარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 12-თვიანი რეზერვი;
- ▶ მე-2 დონე: საწყისი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რომლისთვისაც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი;
- ▶ მე-3 დონე: გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება და ფინანსური აქტივები არის დეფოლტში ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, რაზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი; და
- ▶ შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული (POCI): შესყიდული ან წარმოქმნილი დიდი დისკონტირების საფუძველზე, რომელიც ასახავს გაწეულ საკრედიტო ზარალს, რომელზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ყველა ინდივიდუალური აქტივის დეფოლტის ალბათობის(PD), დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების(EAD) და დანაკარგები დეფოლტის(LGD) შემთხვევაში ფუნქციის სახით და ის საპროგნოზო ინფორმაციას მოიცავს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მომავალი რამდენიმე წლის ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ობიექტური და ვარაუდზე დაფუძნებულია და ის მოიცავს შეფასების შესაბამის ყველა ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, მათ შორის ინფორმაციას განვლილი მოვლენების, მიმდინარე პირობების და ეკონომიკური პირობების გონივრულ და დამაკმაყოფილებელ პროგნოზებს. ამასთან, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში უნდა გავითვალისწინოთ ფულის დროითი ღირებულება. ზოგადად, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს სამი ძირითადი კომპონენტის - დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გათვალისწინებით.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება 12 თვის დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამრავლების გზით. რაც შეეხება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ის დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამოყენებით. 12-თვიანი და არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს ვალდებულებების შეუსრულებლობის შესაძლებლობას, რომელიც წარმოიშობა მომდევნო 12 თვის და ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში (შესაბამისად). დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტირებულ ნაშთს, ძირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვის გათვალისწინებით ბალანსის თარიღიდან დეფოლტის შემთხვევამდე, ნაკისრი ვალდებულებების ნებისმიერ მოსალოდნელ კლებასთან ერთად. დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს მოსალოდნელ დანაკარგს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე დეფოლტის მოვლენის, მათ შორის ერთობლივი ღირებულების ეფექტის შემსუბუქების (იმ დროისთვის, როდესაც მოსალოდნელია მისი რეალიზაცია) და ფულის დროითი ღირებულების გათვალისწინებით.

ქონების გადაფასება

ბანკი რეგულარულად ახდენს უძრავი ქონების (მიწის, საოფისე შენობების და საინვესტიციო ქონების) ღირებულების განსაზღვრის გადახედვას და გადაფასებას, რათა ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მათი სამართლიანი ღირებულებისაგან. ბანკი ახდენს გადაფასებას სპეციალური შეფასების მეთოდების და ადგილობრივ ბაზარზე განხორციელებული უძრავი ქონების ოპერაციების შესახებ არსებული ინფორმაციის გამოყენებით.

მიწა და შენობები გადაფასებულია საბაზრო ღირებულებასთან მიმართებით 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გადაფასებული შენობები 2022 წლის 1 იანვრიდან აღიარებულია მათი სასარგებლო მომსახურების დარჩენილი ვადის მიხედვით. საინვესტიციო ქონება გადაფასდა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის ქონების სამართლიანი ღირებულება. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან.

იჯარები - ზღვრული სასესხო განაკვეთის შეფასება

ბანკს არ შეუძლია იჯარაში შემავალი საპროცენტო განაკვეთის განსაზღვრა, შესაბამისად, საიჯარო ვალდებულებების შესაფასებლად ის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს იყენებს. ზღვრული სასესხო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომლის გადახდაც ბანკს მოუწევდა აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ფასის მქონე აქტივის მისაღებად საჭირო თანხების მსგავსი ვადის და მსგავსი უზრუნველყოფის მქონე სესხის დასაფარად მსგავს ეკონომიკურ გარემოში. შესაბამისად, ზღვრული სასესხო განაკვეთი ასახავს იმას, თუ „რისი გადახდა მოუწევდა“ ბანკს, რაც საჭიროებს შეფასებას ემპირიული განაკვეთების ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში, ან თუ საჭიროა მათი ცვლილება იჯარის პირობების ასახვის მიზნით. იხილეთ მე-9 შენიშვნა.

ბანკმა ზღვრული სასესხო განაკვეთი შეაფასა ემპირიული ამოსავალი მონაცემების (როგორც არის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთი) გამოყენებით, როდესაც ისინი ხელმისაწვდომია და საჭიროა საწარმოს დამახასიათებელი კონკრეტული შეფასებების გაკეთება.

(ათას ლარში)

4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები

ქვემოთ განსაზღვრულია ახალი და გადასინჯული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც უკვე გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ არის შესული ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის. ბანკი ამ ახალი და გადასინჯული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას გეგმავს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს 10 და ბასს 28 ცვლილებები	აქტივების გაყიდვა ან შენატანი ინვესტორსა და მის ასოცირებულ ან ერთობლივ საწარმოს შორის
ბასს 1 ცვლილებები	აღდებულებების კლასიფიკაცია გრძელ ან მოკლევადიან ვალდებულებებად
ბასს 1 ცვლილებები	კოვენანტებით დაკისრებული გრძელვადიანი ვალდებულებები
ბას 7 და ფასს 7 ცვლილებები	ცვლილებები ფინანსური გარიგებები მომწოდებლებთან
ფასს 16 ცვლილებები	სალიზინგო ვალდებულება გაყიდვისა და უკულიზინგის შემთხვევაში

მენეჯმენტი არ მოელის, რომ ზემოთ მოყვანილი ახალი სტანდარტების დანერგვას არსებითი ზეგავლენა ექნება ბანკის მომავალი პერიოდების ფინანსურ ანგარიშგებზე.

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
ნაღდი ფული	146,554	99,715	61,467
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	6,583	6,280	44,485
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	-	-	160,973
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	<u>153,137</u>	<u>105,995</u>	<u>266,925</u>

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების განთავსებულია არარეზიდენტ საკრედიტო დაწესებულებებში. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების 77,69% განთავსებულია ორ არარეზიდენტ საკრედიტო დაწესებულებაში.

ფულის ეკვივალენტების ყველა ნაშთი დონე 1-ს განეკუთვნება; წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები

	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
სამომხმარებლო სესხები	9,660	11,834	626,408
კორპორაციული სესხები	196,761	244,339	666,598
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	3,990	10,084	282,108
ფიზიკური პირების ანაბრით უზრუნველყოფილი სესხები	-	-	5,873
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	<u>210,411</u>	<u>266,257</u>	<u>1,580,987</u>
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(13,885)	(7,018)	(41,023)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	<u>196,526</u>	<u>259,239</u>	<u>1,539,964</u>

2023, 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და კორპორაციულ სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>კორპორაციული სესხები</i>	<u>დონე 1</u>	<u>დონე 2</u>	<u>დონე 3</u>	<u>სულ</u>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	164,548	31,511	48,278	244,337
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(43,811)	-	(4,104)	(47,915)
ტრანსფერები დონე 1-ში	6,671	(6,671)	-	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(40,140)	43,061	(2,921)	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	(8,164)	-	8,164	-
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით	(16)	(45)	-	(61)
გამოწვეული ცვლილება	(732)	1,283	(151)	400
სავალუტო კურსის ცვლილება	(732)	1,283	(151)	400
2023 წლის 31 დეკემბერს	<u>78,356</u>	<u>69,139</u>	<u>49,266</u>	<u>196,761</u>

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(110)	135	(6,679)	(6,654)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	28	2	-	30
ტრანსფერები დონე 1-ში	(4)	4	-	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	30	2,081	(2,111)	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	1,171	-	(1,171)	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	(1)	-	(44)	(45)
სხვა წმინდა ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	(1,429)	(2,215)	(2,676)	(6,320)
2023 წლის 31 დეკემბერს	(315)	(176)	(12,681)	(12,989)
კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	627,531	23,946	15,121	666,598
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	66,311	-	-	66,311
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(462,579)	(14,156)	-	(476,735)
ტრანსფერები დონე 1-ში	-	-	-	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(16,621)	16,621	-	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	(35,706)	8,311	27,395	-
სახელმწიფო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	(53)	-	(2)	(55)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(4,283)	(4,283)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(14,333)	(3,211)	10,047	(7,497)
2022 წლის 31 დეკემბერს	164,550	31,511	48,278	244,339
კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(7,474)	(672)	(4,219)	(12,365)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(477)	-	-	(477)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	7,424	668	2,738	10,830
ტრანსფერები დონე 1-ში	-	-	-	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	12	(12)	-	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	3,202	-	(3,202)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	4,283	4,283
სავალუტო კურსის ცვლილება	(5)	(2)	(481)	(488)
სხვა წმინდა ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	(2,792)	153	(5,798)	(8,437)
2022 წლის 31 დეკემბერს	(110)	135	(6,679)	(6,654)
კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	525,281	31,054	12,710	569,045
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	584,096	-	-	584,096
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(429,084)	(25,389)	(1,910)	(456,383)
ტრანსფერები დონე 1-ში	59,038	(47,042)	(11,996)	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(76,671)	76,671	-	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	(7,238)	(8,973)	16,211	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	166	166
სახელმწიფო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	(54)	16	(38)
აღდგენები	-	-	649	649
სავალუტო კურსის ცვლილება	(27,892)	(2,320)	(725)	(30,937)
2021 წლის 31 დეკემბერს	627,530	23,947	15,121	666,598

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კორპორაციული სესხები	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(4,758)	(1,035)	(2,698)	(8,491)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(4,338)	-	-	(4,338)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	1,773	554	(441)	1,886
ტრანსფერები დონე 1-ში	(4,670)	3,140	2,434	904
ტრანსფერები დონე 2-ში	2,746	(2,746)	-	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	84	262	(347)	(1)
პერიოდის განმავლობაში დონეებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	2	1	3
დისკონტის პოზიციის დახურვა (აღიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	-	-	(166)	(166)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	1,451	(948)	(2,507)	(2,004)
აღდგენები	-	-	(649)	(649)
სავალუტო კურსის ცვლილება	238	99	154	491
2021 წლის 31 დეკემბერს	(7,474)	(672)	(4,219)	(12,365)

2023, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და მცირე ბიზნესის კრედიტებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	7,992	2,092	-	10,084
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(4,086)	(1,880)	-	(5,966)
ტრანსფერები დონე 1-ში	(3,902)	10	3,892	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(128)	(128)
2023 წლის 31 დეკემბერს	4	222	3,764	3,990

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(5)	(43)	-	(48)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(480)	30	(211)	(661)
ტრანსფერები დონე 1-ში	498	-	(498)	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(13)	13	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	128	128
2023 წლის 31 დეკემბერს	-	-	(581)	(581)

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	271,144	9,252	1,712	282,108
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	6,215	-	-	6,215
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(270,347)	(9,252)	(1,712)	(281,311)
ტრანსფერები დონე 2-ში	(2,092)	2,092	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(364)	(364)
სხვა წმინდა ცვლილებები	3,072	-	364	3,436
2022 წლის 31 დეკემბერს	7,992	2,092	-	10,084

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
--------------------------	--------	--------	--------	-----

(ათას ლარში)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის	(493)	(50)	(244)	(787)
1 იანვრის მდგომარეობით				
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(2)	-	-	(2)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	492	50	244	786
ტრანსფერები დონე 2-ში	43	(43)	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	364	364
სხვა წმინდა ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში?	(45)	-	(364)	(409)
2022 წლის 31 დეკემბერს	(5)	(43)	-	(48)

<i>სესხი მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის	219,752	16,809	2,870	239,431
1 იანვრის მდგომარეობით				
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	214,813	-	-	214,813
დაფარული აქტივები	(156,586)	(4,094)	(2,487)	(163,167)
ტრანსფერები დონე 1-ში	4,858	(2,904)	(1,954)	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(3,407)	3,505	(98)	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	(3)	(3,328)	3,331	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	43	43
სახელმწიფრო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	(33)	5	(28)
აღდგენები	-	-	336	336
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(220)	(220)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(8,283)	(703)	(114)	(9,100)
2021 წლის 31 დეკემბერს	271,144	9,252	1,712	282,108

<i>სესხი მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის	(271)	(143)	(451)	(865)
1 იანვრის მდგომარეობით				
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(296)	-	-	(296)
დაფარული აქტივები	260	54	491	805
ტრანსფერები დონე 1-ში	(309)	29	279	(1)
ტრანსფერები დონე 2-ში	24	(54)	16	(14)
ტრანსფერები დონე 3-ში	-	136	(136)	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა (აღიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	-	-	(43)	(43)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	85	(78)	(305)	(298)
სახელმწიფრო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	-	-	-
აღდგენები	-	-	(336)	(336)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	220	220
სავალუტო კურსის ცვლილება	14	6	21	41
2021 წლის 31 დეკემბერს	(493)	(50)	(244)	(787)

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

2023, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და სამომხმარებლო სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	11,154	380	300	11,834
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(2,264)	142	267	(1,855)
ტრანსფერები დონე 1-ში	(653)	306	347	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	112	(198)	86	-
ტრანსფერები დონე 3-ში	426	-	(426)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	(285)	(34)	(319)
2023 წლის 31 დეკემბერს	8,775	345	540	9,660
<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(48)	(20)	(248)	(316)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	-	-	-	-
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	22	99	(254)	(133)
ტრანსფერები დონე 1-ში	(0)	(85)	85	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	(1)	-	1	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	34	34
2023 წლის 31 დეკემბერს	(27)	(6)	(382)	(415)
<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	575,190	26,456	24,762	626,408
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	368	-	-	368
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	(564,104)	(26,156)	(23,751)	(614,011)
ტრანსფერები დონე 1-ში	(300)	158	142	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	-	(78)	78	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(931)	(931)
2022 წლის 31 დეკემბერს	11,154	380	300	11,834
<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(5,185)	(2,039)	(20,647)	(27,871)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(70)	-	-	(70)
დაფარული ან გაყიდული აქტივები	5,369	2,078	19,247	26,694
ტრანსფერები დონე 1-ში	(162)	20	142	-
ტრანსფერები დონე 2-ში	-	(79)	79	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	931	931
2022 წლის 31 დეკემბერს	(48)	(20)	(248)	(316)

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის	578,217	21,502	25,582	625,301
1 იანვრის მდგომარეობით				
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	310,524	–	–	310,524
დაფარული აქტივები	(276,202)	(5,686)	(4,887)	(286,775)
ტრანსფერები დონე 1-ში	28,440	(24,343)	(4,098)	(1)
ტრანსფერები დონე 2-ში	(53,692)	56,375	(2,681)	2
ტრანსფერები დონე 3-ში	(267)	(20,622)	20,889	–
დისკონტის პოზიციის დახურვა	–	–	668	668
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	–	(431)	4	(427)
აღდგენები	–	–	1,426	1,426
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(12,067)	(12,067)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(11,830)	(339)	(74)	(12,243)
2021 წლის 31 დეკემბერს	575,190	26,456	24,762	626,408

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის	(5,246)	(1,506)	(22,297)	(29,049)
1 იანვრის მდგომარეობით				
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(3,808)	–	–	(3,808)
დაფარული აქტივები	3,893	603	13,883	18,379
ტრანსფერები დონე 1-ში	(3,858)	2,374	1,485	1
ტრანსფერები დონე 2-ში	2,856	(4,190)	1,333	(1)
ტრანსფერები დონე 3-ში	11	6,901	(6,912)	–
პერიოდის განმავლობაში დონეებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	–	–	–	–
დისკონტის პოზიციის დახურვა (აღიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	–	–	(668)	(668)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	941	(6,228)	(18,125)	(23,412)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	–	3	(6)	(3)
აღდგენები	–	–	(1,426)	(1,426)
ჩამოწერილი თანხები	–	–	12,067	12,067
სავალუტო კურსის ცვლილება	26	4	19	49
2021 წლის 31 დეკემბერს	(5,185)	(2,039)	(20,647)	(27,871)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფისათვის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ამ მიზნით შემუშავებულია უზრუნველყოფის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრები და ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ კომერციული სესხებისათვის: უძრავი ქონება, მარაგები, სავაჭრო მოთხოვნები და საბანკო გარანტიები;
- ▶ საცალო სესხებისათვის - საბანკო ანაზრები, საცხოვრებელი ფართის გირაო, მარაგები, საყოფაცხოვრებო აქტივები და მესამე მხარეთა თავდებობა.

(ათას ლარში)

**6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)
უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის და გაუფასურებული (დონე 3) აქტივების საკრედიტო რისკის შემცირების მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების ანალიზი. უზრუნველყოფის საგნის დონიდან გამომდინარე, დონე 3 -ის ზოგიერთ კრედიტს შესაძლოა არ ჰქონდეს ინდივიდუალური მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის მოსალოდნელი ღირებულება აღემატება დანაკარგებს დეფოლტის შემთხვევაში. თუმცა, დონე 3-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შესაძლოა აღემატებოდეს ქვემოთ ნაჩვენებ ოდენობებს. დაწესებული სანქციების გამო, ბანკს აქვს შეზღუდვა ჩამორთმეული ქონების გასხვისების მხრივ. მას არ შეუძლია ქონების გასხვიდება მესამე პირზე, გარდა სასესხო ხელშეკრულების მხარის ან მისი სამართალმემკვიდრისა.

	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება					წმინდა რისკის ზომა	დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	
		ფულადი სახსრები / ანაზრები	ფასიანი ქაღალდები	ქონება	სხვა*	ზედმეტი უზრუნველყოფა			სულ უზრუნველყოფა
2023 წლის 31 დეკემბერი	53,783	200	34,422	93,252	21,463	(99,193)	50,144	3,639	13,361
სამომხმარებლო სესხები	541	-	-	637	-	(452)	185	356	382
კორპორაციული სესხები	49,266	-	34,422	85,991	21,463	(95,810)	46,066	3,200	12,398
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	3,976	200	-	6,624	-	(2,931)	3,893	83	581

	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება					წმინდა რისკის ზომა	დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	
		ფულადი სახსრები / ანაზრები	ფასიანი ქაღალდები	ქონება	სხვა*	ზედმეტი უზრუნველყოფა			სულ უზრუნველყოფა
2022 წლის 31 დეკემბერი	48,578	-	48,741	85,681	(8,030)	(83,542)	42,850	5,729	6,745
სამომხმარებლო სესხები	300	-	-	-	11	-	11	290	249
კორპორაციული სესხები	48,278	-	48,741	85,681	(8,041)	(83,542)	42,839	5,439	6,496

	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება					წმინდა რისკის ზომა	დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	
		ფულადი სახსრები / ანაზრები	ფასიანი ქაღალდები	ქონება	სხვა*	ზედმეტი უზრუნველყოფა			სულ უზრუნველყოფა
2021 წლის 31 დეკემბერი	41,595	-	-	59,557	21,116	(60,038)	20,635	20,960	25,110
სამომხმარებლო სესხები	24,762	-	-	6,669	4,141	(5,937)	4,873	19,889	20,647
კორპორაციული სესხები	15,121	-	-	50,005	16,975	(52,845)	14,135	986	4,219
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	1,712	-	-	2,883	-	(1,256)	1,627	85	244

* მოძრავი ქონება, მოწყობილობები და მარაგები.

(ათას ლარში)

6. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება (გაგრძელება)

ზემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ინფორმაცია უზრუნველყოფის შესახებ, რომელიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაშია გამოყენებული. ბანკი შესაძლოა ფლობდეს სხვა ტიპის უზრუნველყოფებს, რომლებიც არ მოქმედებენ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაზე. შედარებადი ინფორმაცია წარმოდგენილია მიმდინარე პერიოდის პრეზენტაციასთან შესაბამისობისთვის.

ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა შესაბამისი პროცედურებით რეგულირდება. შემოსულობა გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს. თუმცა, როგორც აღწერილია მე-2 შენიშვნაში, სანქციების შედეგად ბანკს შეეზღუდა დასაკუთრებული ქონების მესამე პირზე გასხვისება, გარდა სასესხო ხელშეკრულების მხარის ან მისი სამართალმემკვიდრისა.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების კონცენტრაცია

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სესხების კონცენტრაცია ათ უმსხვილეს მსესხებელზე შეადგენდა 135,528 ლარს (მთლიანი სასესხო პორტფელის 64,41%) (2022 წ.: 173,387 ლარი ანუ 65,12%). აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 2,890 ლარის (2022 წ.: 1,887 ლარი) ოდენობით.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სესხების კონცენტრაცია ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე შეადგენდა 258,810 ლარს (მთლიანი სასესხო პორტფელის 16,37%). აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 1,905 ლარის ოდენობით.

2023 წელს მომხმარებლებზე გაცემულ მთლიან სესხებში შედის მსესხებლების ჯგუფის მიმართ გაცემული 28,608 ლარის კრედიტის ოდენობა, რაც მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 13,60%-ს შეადგენს (2022 წ.: 26,834 ლარი, ანუ 10,08%), რასაც ერიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 6,5% და 13,50%-მდე და ვადა ეწურება 2026 წლის ივნისში (2022 წ.: ყოველწლიური საპროცენტო განაკვეთი 6,5% და 15,00%-ის ოდენობით და ვადა 2026 წლის აგვისტომდე). 2021 წელს მომხმარებლებზე გაცემულ მთლიან სესხებში შედის მსესხებლების ჯგუფის მიმართ გაცემული 36,618 ლარის კრედიტის ოდენობა, რაც მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 2,32%-ს შეადგენს რასაც ერიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 5%-დან 14,5%-მდე და ვადა ეწურება 2026 წლის აგვისტოში.

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზე გაიცა:

	2023	2022	2021
კომერციული იურიდიული პირები	200,751	254,421	945,193
ფიზიკური პირები	9,661	11,835	632,281
სახელმწიფო კომპანიები	-	-	3,513
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	210,412	266,256	1,580,987

2023, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების (რომლებიც ძირითადად საქართველოშია გაცემული) განაწილება დარგების მიხედვით:

	2023	2022	2021
სავაჭრო და მომსახურების საწარმოები	145,801	186,210	517,956
წარმოება	38,714	42,054	86,559
ფიზიკური პირები	9,661	11,835	632,281
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	5,949	5,701	125,352
ფინანსური	321	355	28,115
ენერჯეტიკა	-	869	49,874
უმრავი ქონების მშენებლობა	-	-	60,015
ტრანსპორტი და ტელეკომუნიკაცია	-	5,784	12,258
სხვა	9,966	13,448	68,577
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	210,412	266,256	1,580,987

(ათას ლარში)

7. საინვესტიციო და სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები

	2023	2022	2021
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს:			
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები			
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	-	-	105,254
საქართველოს ეროვნული ბანკის სახაზინო თამასუქები	-	-	7,887
კორპორაციული ობლიგაციები	-	5,490	34,775
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	(11)	(496)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	5,479	147,420
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით			
კორპორაციული აქციები	54	54	54
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	54	54	54
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	54	5,533	147,474

2021 წელს სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები მოიცავდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქებს 9,449 ლარის ოდენობით.

8. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა 2023, 2022 და 2021 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	კომპიუტერ ული და საკომუნი- კაციო ადჭურვი- ლობა	ავეჯი, ადჭურვი- ლობა და საოფისე ტექნიკა	კომუნა- ლური სისტემები და დაკავშირე- ბული ფუნქციები	სატრანს- პორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობე- სებები	მთლიანი
თვითღირებულება და გადაფასებული ღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	33,438	17,145	10,238	1,938	1,988	2,831	67,578
შესყიდვები	92	1,513	310	-	-	85	2,000
გასვლა და ჩამოწერა	(13)	(1,044)	(650)	-	(45)	(44)	(1,796)
გადაფასების ეფექტი	2,223	-	-	-	-	(1,663)	560
2021 წლის 31 დეკემბერი	35,740	17,614	9,898	1,938	1,943	1,209	68,342
შესყიდვები	-	50	54	-	-	-	104
გასვლა და ჩამოწერა	(3,854)	(9,320)	(6,227)	-	(420)	(1,188)	(21,009)
2022 წლის 31 დეკემბერი	31,886	8,344	3,725	1,938	1,523	21	47,437
შესყიდვები	-	20	93	-	123	-	236
გასვლა და ჩამოწერა	-	(17)	-	-	-	(21)	(38)
2023 წლის 31 დეკემბერი	31,886	8,347	3,818	1,938	1,646	-	47,635
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	(1,245)	(11,909)	(8,488)	(636)	(1,476)	(1,162)	(24,916)
ცვეთის დანარიცხი	(631)	(2,000)	(606)	(68)	(213)	(536)	(4,054)
გასვლა და ჩამოწერა	-	1,044	614	-	45	35	1,738
გადაფასების ეფექტი	1,876	-	-	-	-	1,663	3,539
2021 წლის 31 დეკემბერი	-	(12,865)	(8,480)	(704)	(1,644)	-	(23,693)
ცვეთის დანარიცხი	(590)	(1,035)	(273)	(66)	(189)	(122)	(2,275)
გასვლა და ჩამოწერა	22	8,629	5,407	-	420	114	14,592
2022 წლის 31 დეკემბერი	(568)	(5,271)	(3,346)	(770)	(1,413)	(8)	(11,376)
ცვეთის დანარიცხი	(568)	(757)	(162)	(66)	(108)	(8)	(1,669)
გასვლა და ჩამოწერა	-	3	-	-	-	16	19
2023 წლის 31 დეკემბერი	(1,136)	(6,025)	(3,508)	(836)	(1,521)	-	(13,026)

(ათას ლარში)

	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა		კომუნალური სისტემები და დაკავშირებული ფუნქციები		სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	მთლიანი
	მიწა და შენობა-ნაგებობები	კაციო აღჭურვილობა	ავიჯი, აღჭურვილობა და საოფისე ტექნიკა	დაკავშირებული ფუნქციები	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
2021 წლის 31 დეკემბერი	35,740	4,749	1,418	1,234	299	1,209	44,649
2022 წლის 31 დეკემბერი	31,318	3,073	379	1,168	110	13	36,061
2023 წლის 31 დეკემბერი	30,750	2,322	310	1,102	125	-	34,609

ბანკის ქონების ბოლო შეფასება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა. შემფასებელი არის ამგვარი ტიპის ძირითადი საშუალებების შეფასების სპეციალისტი. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. საბაზრო მიდგომა გამოიყენებოდა სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, მიღებული ღირებულების დასამოწმებლად გამოყენებულია შემოსავლის მიდგომა, როდესაც არ არსებობდა მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია. ბანკის ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 24-ე შენიშვნაში.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექსპლუატაციაში მყოფი, მაგრამ სრულად გაცვეთილი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება შეადგენდა 8,732 ლარსა და 6,612 ლარს, შესაბამისად. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექსპლუატაციაში მყოფი, მაგრამ სრულად გაცვეთილი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება შეადგენდა 18,408 ლარს.

9. იჯარა

მოძრაობა აქტივის გამოყენების უფლებაში და საიჯარო ვალდებულებებში 2023, 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

	აქტივის გამოყენების უფლება შენობა-ნაგებობები	საიჯარო ვალდებულებები
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	133	124
შესყიდვები	12	20
ცვეთის ხარჯი	(4)	-
გადახდები	-	(13)
ხელშეკრულების შეწყვეტა	(141)	(131)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-
	აქტივის გამოყენების უფლება შენობა-ნაგებობები	საიჯარო ვალდებულებები
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,063	5,714
შესყიდვები	287	1,835
ცვეთის ხარჯი	(708)	-
გადახდები	-	(963)
ხელშეკრულების შეწყვეტა	(4,509)	(6,462)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	133	124

(ათას ლარში)

9. იჯარა (გაგრძელება)

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება შენობა-ნაგებობები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,330	7,577
შესყიდვები	1,033	1,033
ცვეთის ხარჯი	(2,237)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	333
გადახდები	-	(2,513)
ხელშეკრულების შეწყვეტა	(63)	(78)
საკურსო სხვაობა	-	(638)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,063	5,714

10. საინვესტიციო ქონება

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
საწყისი ნაშთი 1 იანვარს	29,214	28,400	26,474
შესყიდვები	-	2,286	2,554
გასვლები	(676)	(1,266)	(1,756)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან და გაყიდვიდან	740	(206)	1,128
საბოლოო ნაშთი 31 დეკემბერს	29,278	29,214	28,400

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა ბაზარზე არსებული მონაცემების საფუძველზე. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრაში საბაზრო მიდგომა იყო გამოყენებული (24-ე შენიშვნა).

11. გადასახადებით დაბეგრვა

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში შევიდა ცვლილებები მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ამოქმედდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 27 დეკემბერს ბანკებისთვის ცვლილების ეფექტური თარიღი 2023 წლის 1 იანვრით შეიცვალა. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა გამოითვლება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება აქვთ, ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ იბეგრება მოგების გადასახადით.

2023, 2022 და 2021 წლებში ბანკის შემოსავალზე ვრცელდებოდა მოგების გადასახადის განაკვეთი 15%-ის ოდენობით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის ფაქტობრივთან შეჯერება:

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	(73)	1,706	(4,350)
გადავადებული ხარჯი - დროებითი სხვაობის წარმოშობა და გაუქმება	3,080	(2,921)	2,143
გამოკლებული: სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული გადავადებული გადასახადი	-	-	3
მოგების გადასახადის ხარჯი	3,007	(1,215)	(2,204)

(ათას ლარში)

11. გადასახადებით დაბეგვრა (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2023	2022	2021
ხარჯი მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე ნორმატიული საგადასახადო განაკვეთი	(2,607) 20%	(82,347) 15%	36,199 15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით			
საშემოსავლო გადასახადის თეორიული შეღავათი/(ხარჯი) კანონით დადგენილი განაკვეთით	521	12,352	(5,430)
ცვლილება არაღიარებულ გადავადებულ საგადასახადო აქტივებში	3,282	(11,229)	2,387
მოგების გადასახადის ცვლილების ეფექტი გამოუქვითვადი ხარჯები	-	2,639	-
გადასახადისგან გათავისუფლებულ შემოსავალს გამოკლებული შემოსავალი, რომელიც აღიარებულია მხოლოდ საგადასახადო მიზნებისთვის	682	(4,507)	1,758
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	3,007	(1,215)	(2,204)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

დასაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი	2021	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება			2023
		მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2022	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	
გაუფასურების რეზერვი და სხვა ზარალის ანარიცხები	18	584	602	(49)	553
გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	11,229	11,229	(3,282)	7,947
დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	-	-	-	-	-
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისად	1,174	466	1,640	(1,640)	-
დარიცხული ხარჯები	1,481	(1,428)	53	2	55
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	799	(799)	-	-	-
სხვა	12	(10)	2	-	2
მთლიანი გადავადებული საგადასახადო აქტივი	3,484	10,042	13,526	(4,969)	8,557
არ აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	-	(11,229)	(11,229)	3,282	(7,947)
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	3,484	(1,187)	2,297	(1,687)	610
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:					
სესხის გაუფასურების რეზერვი	(3,102)	1,042	(2,060)	2,060	-
ძირითადი საშუალებები	-	(2,325)	(2,325)	2,798	473
გაუფასურების რეზერვი და სხვა ზარალის ანარიცხი	(173)	173	-	-	-
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისად	(9)	9	-	-	-
საინვესტიციო ქონება	-	(633)	(633)	(91)	(724)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(3,284)	(1,734)	(5,018)	4,767	(251)
წმინდა გადავადებული გადასახადი (ვალდებულებები/აქტივები)	200	(2,921)	(2,721)	3,080	359

(ათას ლარში)

12. საკრედიტო ზარალის (ხარჯი)/აღდგენა და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		(7)	-	-	(7)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	(1,784)	(105)	(4,984)	(6,873)
სხვა ფინანსური აქტივები		(2)	-	-	(2)
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)		(1,793)	(105)	(4,984)	(6,882)
ფინანსური გარანტიები		(146)	12	-	(134)
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები		(146)	12	-	(134)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		(3)	-	-	(3)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	601	35	1,677	2,313
სხვა ფინანსური აქტივები		(182)	-	-	(182)
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)		422	35	1,677	2,134
ფინანსური გარანტიები		(592)	49	-	(543)
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხის გაუქმება		(592)	49	-	(543)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	(3,156)	(185)	(8,815)	(12,156)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		331	-	-	331
სხვა ფინანსური აქტივები		(296)	-	-	(296)
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)		(3,121)	(185)	(8,815)	(12,121)
ფინანსური გარანტიები		(132)	11	-	(121)
სასესხო ვალდებულებები		246	-	-	246
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები		114	11	-	125

(ათას ლარში)

13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივები მოიცავს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ფინანსური აქტივები			
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება	15,896	7,660	3,952
წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	-	432
სხვა	222	242	213
სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(2,765)	(2,874)	(105)
სულ ფინანსური აქტივები	13,353	5,028	4,492
არაფინანსური აქტივები			
დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგები	22,021	22,488	25,191
არამატერიალური აქტივები	1,228	19,206	22,411
გადახდილი ავანსები	822	876	2,184
წინასწარ გადახდილი საოპერაციო გადასახადები	500	702	-
ხელმისაწვდომი მარაგები	335	338	129
წინასწარი ხარჯები	318	1,167	4,279
სხვა	274	272	269
სულ არაფინანსური აქტივები	25,497	45,048	54,463
სხვა აქტივები	38,851	50,076	58,955

არამატერიალური აქტივების მოძრაობა 2023, 2022 და 2021 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	<i>არამატერიალური აქტივები</i>
თვითღირებულებით	
2020 წლის 31 დეკემბერი	26,790
შესყიდვები	6,255
გასვლა და ჩამოწერა	(39)
2021 წლის 31 დეკემბერი	33,006
შესყიდვები	581
გასვლა და ჩამოწერა	(1,709)
2022 წლის 31 დეკემბერი	31,474
შესყიდვები	72
გასვლა და ჩამოწერა	(28,387)
2023 წლის 31 დეკემბერი	3,159
დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურება	
2020 წლის 31 დეკემბერი	(8,352)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (22-ე შენიშვნა)	(2,264)
სრულად ამორტიზებული მუხლების ჩამოწერა	22
2021 წლის 31 დეკემბერი	(10,594)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (22-ე შენიშვნა)	(2,595)
სრულად ამორტიზებული მუხლების ჩამოწერა	921
2022 წლის 31 დეკემბერი	(12,268)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (22-ე შენიშვნა)	(1,885)
სრულად ამორტიზებული მუხლების ჩამოწერა	12,222
2023 წლის 31 დეკემბერი	(1,931)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება	
2021 წლის 31 დეკემბერი	22,411
2022 წლის 31 დეკემბერი	19,206
2023 წლის 31 დეკემბერი	1,228

საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ყველა ფინანსური აქტივი დონე 1-ს განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

(ათას ლარში)

13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ფინანსური ვალდებულებები			
დარიცხული ბონუსები	4	4	9,867
საიჯარო ვალდებულებები (მე-9 შენიშვნა)	-	124	5,714
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება	14,098	17,605	2,310
დარიცხული ხარჯები	792	701	2,780
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები კრედიტთან დაკავშირებული გარე საბალანსო ვალდებულებების ანარიცხები	-	-	1,246
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	10	79	766
სხვა	819	821	878
სულ ფინანსური ვალდებულებები	15,724	19,334	23,827
არაფინანსური ვალდებულებები			
მიღებული ავანსები	109	1,632	2,044
ბანკის აქციონერებზე გასაცემი დივიდენდები	1,060	1,060	1,061
საოპერაციო საგადასახადო ვალდებულება	2	-	115
სულ არაფინანსური ვალდებულებები	1,171	2,692	3,220
სხვა ვალდებულებები	16,895	22,026	27,047

14. ვალდებულებები ბანკებსა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
მიმდინარე ანგარიშები	286	285	17,051
მშობელი ბანკისგან მიღებული სესხები	-	-	21,026
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	286	285	38,077

2023 და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიმდინარე ანგარიშები მოიცავდა ვეტებე ჯგუფში შემავალი კომპანიებისაგან მიღებულ სესხებს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა იყო 2021 წლის ივნისი და მათზე ვრცელდებოდა წლიური საპროცენტო განაკვეთი 7.11%.

15. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ფიზიკური პირები			
მიმდინარე/მოთხოვნამდე ანგარიშები	3,495	4,262	131,249
ვადიანი ანაზრები	563	755	459,283
სულ ვალდებულებები ფიზიკური პირების წინაშე	4,058	5,017	590,532
იურიდიული პირები			
მიმდინარე/საანგარიშსწორებო ანგარიშები	10,085	17,702	499,847
ვადიანი ანაზრები	2,833	4,829	281,443
სულ ვალდებულებები იურიდიული პირების წინაშე	12,918	22,531	781,290
სულ ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	16,976	27,548	1,371,822

(ათას ლარში)

15. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე (გაგრძელება)

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით შემდეგია:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ვაჭრობა და მომსახურება	12,582	20,391	254,702
ფიზიკური პირები	4,058	5,017	590,532
უძრავი ქონების მშენებლობა	138	274	53,273
სოფლის მეურნეობა	53	51	7,115
წარმოება	52	1,727	42,608
ფინანსური	45	46	102,673
ენერჯეტიკა	10	10	78,607
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	6	22	171,550
განათლება	6	6	17,031
მთავრობა	-	-	16,609
სხვა	26	4	37,122
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	16,976	27,548	1,371,822

16. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავდა ფიზიკური პირის ორ საპროცენტო სადეპოზიტო სერთიფიკატს, 10,35% საპროცენტო განაკვეთითა და 2023 წლის მარტში დაფარვის ვადით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დისკონტური და კუპონური სერთიფიკატები მოიცავდა 98,015 და 65,047 ლარს, შესაბამისად.

17. სხვა ნასესხები სახსრები

	<i>2023</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებული ნასესხები სახსრები	-	3,311	4,433
ეროვნული ბანკისგან მიღებული ნასესხები სახსრები	-	-	101,167
სხვა ნასესხები სახსრები	-	3,311	105,600

18. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ნებადართული და მთლიანად განაღებული ჩვეულებრივი აქციების მოძრაობა ასეთია:

	<i>ნებადართული აქციების რაოდენობა</i>	<i>მთლიანად განაღებული აქციების რაოდენობა</i>	<i>ნომინალური ღირებულება, ლარი</i>
2021 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008
2022 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008
2023 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008

ბანკის სააქციო კაპიტალში აქციონერთა მიერ შენატანი ხორციელდებოდა ლარში, შესაბამისად, კაპიტალი უნდა განაწილდეს დივიდენდის ან სხვა სახით მხოლოდ ლარში.

(ათას ლარში)

18. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

უვადო სუბორდინირებული სესხი

2016 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 300 მილიონი რუბლის (13,098 ლარი) უვადო სუბორდინირებული სესხი. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვადო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 8,975 ლარი (2022 წ.: 11,031 ლარი). 2023 წლის განმავლობაში ბანკს არ განუხორციელებია პროცენტის დაფარვა (2022 წ. 44 ლარი). უვადო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი მოიცავს რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს +2.5%. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე კრედიტორისთვის შეტყობინების გაგზავნით.

2021 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 1,400 მილიონი რუბლის (58,780 ლარი) უვადო სუბორდინირებული სესხი. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვადო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 41,882 ლარი (2022 წ.: 51,478 ლარი). 2023 წლის განმავლობაში ბანკს არ განუხორციელებია პროცენტის დაფარვა (2022 წ. 989 ლარი). უვადო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი მოიცავს რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს +5.89%. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე კრედიტორისთვის შეტყობინების გაგზავნით.

თუ ბანკის ჩვეულებრივი პირველადი კაპიტალის (CET1) კოეფიციენტი შემცირდებოდა ხელშეკრულებაში მითითებულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით, პირობითი სუბორდინირებული სესხი საპროცენტო გადახდებით უნდა ჩამოიწეროს ჩვეულებრივი პირველი რიგის კაპიტალის მოთხოვნის აღდგენისთვის საჭირო ოდენობით, რომელიც ხელშეკრულებაშია მითითებული.

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილება შეიძლება გამოცხადდეს ბანკის აქციონერებისთვის წმინდა მოგებიდან, რომელიც მოცემულია ბანკის მიერ სეზონის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში. სეზონი უნდა იყოს ინფორმირებული დივიდენდების გამოცხადების შესახებ. იმ შემთხვევაში თუ კომერციული ბანკი არღვევს სეზონის სარეგულაციო მოთხოვნებს, მას აქვს უფლება შეაჩეროს ან აკრძალოს დივიდენდების გაცემა.

მოქმედი სანქციების გამო ბანკს შეზღუდული აქვს დივიდენდების გაცემა, შესაბამისად 2023 და 2022 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა (2021 წელს დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა).

19. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

ზედიზედ ორი წლის განმავლობაში ორნიშნა ზრდის შემდეგ, 2023 წელს საქართველოში ეკონომიკური აქტივობა შედარებით ზომიერი, თუმცა მაინც მყარი იყო და რეალური მშპ 7.5%-ით გაიზარდა. ბიუჯეტის დეფიციტმა 2022 წელს მშპ-ის 3.0%, ხოლო 2023 წელს 2.8% შეადგინა.

ექსპორტსა და იმპორტზე შემცირებული საერთაშორისო სასაქონლო ფასების უარყოფითმა გავლენამ მთელი 2023 წლის განმავლობაში საგარეო სექტორის აქტივობა შეანელა. კერძოდ, აშშ დოლარში დენომინირებული ექსპორტისა და იმპორტის ზრდა 2023 წელს შესაბამისად 9.1%-მდე და 14.0%-მდე შემცირდა. მნიშვნელოვანია, რომ სასაქონლო ფასების ამ დინამიკამ განსაკუთრებული გავლენა იქონია ადგილობრივად წარმოებული საქონლის ექსპორტზე, ხოლო რეექსპორტის მაჩვენებლები მაღალი იყო. ამავე დროს, აღსანიშნავი იყო ქართულ ექსპორტში საინფორმაციო ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული სერვისების წილის ზრდა, რაც, ძირითადად, 2022 წელს მიგრანტების შემოდინებამ განაპირობა.

(ათას ლარში)

19. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

სტაბილური ლარისა და საერთაშორისო ბაზრებიდან ეფექტის გადმოცემის შედეგად, სამომხმარებლო ფასების წლიური ინფლაცია მნიშვნელოვნად შემცირდა და 2023 წლის დეკემბერში 2022 წლის დეკემბერში არსებული 9.8%-დან სეზონის 3%-იან მიზნობრივ მაჩვენებელზე მნიშვნელოვნად დაბალ, 0.4%-მდე იკლო. ადგილობრივად წარმოებული საქონლისა და მომსახურების ფასების ინფლაცია კი სამიზნე მაჩვენებელს მიუახლოვდა. დაბალი ინფლაციის გამო, სეზონ-მა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი ჯამში 150 საბაზისო პუნქტით, 9.5%-მდე შეამცირა. წლის დეკემბრის ბოლოს, აშშ დოლარის გაცვლითმა კურსმა 2.69 ლარი შეადგინა, რაც თითქმის უცვლელი იყო 2022 წლის დეკემბრის ბოლოს არსებული 2.7-იან ნიშნულთან შედარებით. წლის განმავლობაში, ცენტრალურმა ბანკმა 1,449 მილიონი აშშ დოლარი იყიდა და 169 მილიონი აშშ დოლარი გაყიდა. დღეს საბანკო სექტორი განაგრძობს საქართველოს ეკონომიკის დაფინანსებას და ზრდის ტენდენციით ხასიათდება.

იურიდიული

დროდადრო, ჩვეული საქმიანობის პირობებში ბანკის წინააღმდეგ ხდება სარჩელის აღძვრა. საანგარიშგებო თარიღში ბანკს მიღებული ჰქონდა რამდენიმე სასარჩელო მოთხოვნა. ამასთან, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაძლოა მოხდეს რესურსების გადინება, შესაბამისად წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში ამისათვის შესაბამისი რეზერვი არ გამოყოფილა. 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2023	2022	2021
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები			
გამოუხმობი საკრედიტო ხაზი	-	24,036	120,410
გაცემული გარანტიები	2,874	4,509	71,669
აკრედიტივი	-	-	2,844
ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის დაქვეითვამდე)	2,874	28,545	194,923
გამოკლებული – გაცემული აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული, აუთვისებელი საკრედიტო ხაზი და გაცემული გარანტიები (მე-15 შენიშვნა)	(2,465)	(2,766)	(14,945)
პირობითი ფინანსური ვალდებულებები	409	25,779	179,978

ვალდებულებები მეტწილად დონე 1-ს განეკუთვნება. წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი მოძრაობები არ მომხდარა.

20. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2023	2022	2021
საკომისიო გარანტიებიდან და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებიდან	69	839	1,715
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	6	441	1,325
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	5	2,874	13,918
სხვა	-	84	277
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	80	4,238	17,235
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	(28)	(866)	(8,511)
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	(1)	(437)	(963)
საკომისიო გარანტიებიდან და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებიდან	-	(31)	(299)
სხვა	-	(4)	(14)
საკომისიო ხარჯი	(29)	(1,338)	(9,787)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	51	2,900	7,448

(ათას ლარში)

21. სხვა შემოსავალი

	2023	2022	2021
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	1,103	892	202
ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის კამპანიაზე დანახარჯების ანაზღაურება	688	52	568
საკრედიტო ოპერაციებიდან მიღებული ჯარიმები	245	1,085	4,162
ანაზღაურების ვადაზე ადრე გატანის შედეგად მიღებული ჯარიმები	35	393	621
იურიდიული მოსაკრებლების ანაზღაურება	8	-	-
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვამდე გამოსყიდვისთვის მიღებული ჯარიმა	-	689	16
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების დაფარვის ვადამდე გამოსყიდვის შედეგად მიღებული ჯარიმები	-	192	15
ქონების გაყიდვასთან დაკავშირებული შემოსულობა	-	2,036	13
სხვა	26	596	528
სხვა შემოსავალი	2,105	5,935	6,451

22. პერსონალის და სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2023	2022	2021
ხელფასი	9,699	15,980	26,725
ბონუსები და პრემიები	-	-	14,071
დადგენილი შენატანების საპენსიო ხარჯი	109	239	603
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	9,808	16,219	41,399
არამატერიალური აქტივების გაუფასურება	16,172	-	18
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია (მე-13 შენიშვნა)	1,885	2,595	2,264
კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ტექნოსახურება	992	2,033	3,611
საოპერაციო გადასახადები	917	1,002	1,066
კომუნალური მომსახურებები	514	747	1,076
ძირითადი საშუალებების რემონტი და ტექნოსახურება	393	536	954
საოფისე მარაგები	304	638	1,192
უსაფრთხოების ზომები	261	284	194
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურება	214	1,036	1,464
პროფესიული მომსახურების ხარჯები	206	7	243
კომუნიკაცია	195	574	1,453
წარმომადგენლობითი ხარჯები	99	116	657
სამივლინებო და დაკავშირებული ხარჯები	78	52	128
დაზღვევა	77	246	631
განთავსება და იჯარა	3	175	597
მარკეტინგი და რეკლამა	-	903	2,253
სხვა საოპერაციო ხარჯები პლასტიკური ბარათების ოპერაციებზე	-	91	351
ქველმოქმედება	-	6	55
ძირითადი საშუალებების გაუფასურება	-	254	-
სხვა არაფინანსური აქტივების გაუფასურება	-	300	-
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერა	-	3	47
სხვა	450	878	1,630
სხვა საოპერაციო ხარჯები	22,760	12,476	19,884

აუდიტორის ანაზღაურება

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2023 და 2022 წლისთვის მოიცავს 130 ლარს (დღგ-ის ჩათვლით). ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2021 წლისთვის მოიცავდა შემდეგს (დღგ-ის გარეშე) 185 ლარს.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა

რისკი წარმოადგენს საბანკო საქმიანობების შემადგენელ ნაწილს და ის იმართება იდენტიფიკაციის, შეფასების, მონიტორინგის, რისკების კონტროლის და რისკის მართვის სხვა საშუალებების გრძელვადიანი პროცესების მეშვეობით. ბანკის რისკის პოზიცია მოიცავს საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო და საოპერაციო რისკებს.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიც არის გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო რისკების მართვა და ზედამხედველობა ასევე ახორციელებს ბანკის დამოუკიდებელი ორგანოების მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ყოველკვარტალურად განიხილავს რისკებისა და კაპიტალის ადეკვატურობის ანგარიშს დადგენილი ფორმით.

დირექტორატი

დირექტორატი პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო პროცესის ხელმძღვანელობაზე ბანკში. დირექტორატი სრულად არის პასუხისმგებელი რისკის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვა-დამტკიცებაზე.

რისკების მართვის სტრუქტურა

რისკების მართვის სტრუქტურა (რისკის დეპარტამენტი) პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული პროცედურების დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე რისკების კონტროლის პროცესის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით.

კომპლაენს რისკების მართვა

რისკების კომპლაენს სტრუქტურა ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის პროცედურების შესაბამისობას რისკების პრინციპებთან, პოლიტიკასთან და ლიმიტებთან. თითოეულ ბიზნეს ბანკს აქვს დეცენტრალიზებული სტრუქტურული ერთეული, რომელიც პასუხისმგებელია რისკების დამოუკიდებელ კონტროლზე, მათ შორის ლიმიტების დარღვევის რისკის მართვაზე და ახალი პროდუქციისა თუ ტრანზაქციის რისკების შეფასებაზე. აღნიშნული დეპარტამენტი ასევე უზრუნველყოფს რისკების სრულყოფილ ასახვას რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემებში.

ხაზინა

ბანკის ხაზინა პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვაზე. ასევე, ხაზინის ძირითად მოვალეობას წარმოადგენს ბანკის დაფინანსებისა და ლიკვიდურობის რისკის მართვა.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს ყოველწლიურად მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და შედეგებსა და რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის მეშვეობით მოახსენებს.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ბანკი რისკები ვასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ ფაქტობრივ ზარალს. მოდელები იყენებენ ისტორიული გამოცდილებიდან გამომდინარე ალბათობას, რომელიც კორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გათვალისწინებით. ბანკი განიხილავს ყველაზე პესიმისტური სცენარის შესაძლო შედეგებსაც, რაც შეიძლება განვითარდეს ისეთ უკიდურეს პირობებში, რომელთა დადგომაც ჩვეულებრივ ნაკლებად სავარაუდოა.

სხვადასხვა ბიზნეს განყოფილებიდან მიღებული ინფორმაციის შემოწმება და დამუშავება ხდება იმისათვის, რომ მოხდეს რისკების აღმოჩენა, ანალიზი და კონტროლი ადრეულ სტადიაზე. ეს ინფორმაცია წარედგინება დირექტორთა საბჭოს თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკს, საკრედიტო საპროგნოზო მაჩვენებლებს, ლიკვიდობის კოეფიციენტებსა და რისკის სტრუქტურაში ცვლილებებს. ყოველთვიურად მზადდება დეტალური ანგარიში, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას დარგის, მომხმარებლის და გეოგრაფიული რისკების შესახებ. რისკების მართვის განყოფილება ყოველთვიურად აფასებს სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ადეკვატურობას.

რისკის მიტიგაცია

რისკების მართვის ფარგლებში, ბანკი იყენებს სხვადასხვა შემამსუბუქებელ ინსტრუმენტს რისკების შესარბილებლად, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის გამოყენების ჩათვლით საკრედიტო რისკების შესამცირებლად (დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ ქვემოთ).

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა მომხმარებლებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკები

ბანკი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ამ თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება შესაბამისი ხელშეკრულების პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება, ურთიერთგაქვითვის და უზრუნველყოფის ხელშეკრულებებით ამ რისკების შემცირების ეფექტამდე.

თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად.

გაუფასურების შეფასება

ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

PD დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

- EAD** დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.
- LGD** დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკს აქვს პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 დონეებად და შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებელი, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- დონე 1:** სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი დონის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე დონიდან.
- დონე 2:** როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე დონის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე დონიდან.
მეორე დონეზე გადასვლის მნიშვნელოვანი კრიტერიუმები: საანგარიშგებო თარიღში ბანკის სესხის ძირითადი თანხის და/ან პროცენტის ვალდებულების ვადაგადაცილებული თანხა, ასევე სხვა სახელშეკრულებო ვალდებულებები ნებისმიერ კონტრაქტის ინსტრუმენტზე, რომლებსაც აქვთ 31-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება; შიდა რეიტინგის 5-ზე მეტი ნიშნულით კლება A-რეიტინგისთვის, 4 ნიშნულზე მეტი კლება B-რეიტინგისთვის და 3 ნიშნულზე მეტი კლება სხვა რეიტინგებისთვის ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ; კონტრაქტის ნებისმიერ ინსტრუმენტს აქვს პოტენციური პრობლემის ტრანზაქციის სტატუსი.
- დონე 3:** მე-3 დონეზე გადასვლის კრიტერიუმები მოიცავს საკრედიტო გაუფასურების განმსაზღვრელ კრიტერიუმებს, რომლებიც ბანკის მეთოდოლოგიით დეფოლტის მაჩვენებლების ეკვივალენტია. ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
- შექმნილი ან შექმნილი** გაუფასურებული ფინანსური აქტივი(POCI):
შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივი(POCI) მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებაში უნდა გათვალისწინდეს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი თავდაპირველი აღიარების თარიღში; ამგვარი ინსტრუმენტებისთვის გაუფასურების რეზერვები არ შექმნილა. თანმიმდევრულ საანგარიშგებო თარიღებში გაუფასურების რეზერვების დაანგარიშება საკრედიტო ზარალის მხოლოდ სიცოცხლის მანძილზე დაგროვილი მოძრაობების შეფასებას მოითხოვს.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***დეფოლტის და გაჯანსაღების განმარტება*

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს დეფოლტად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 დონეზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ამასთან, კორპორაციული მსესხებულებისთვის დეფოლტის შემდეგი ფაქტორები არსებობს: დეფოლტის რესტრუქტურისა, გარიგების ჩამოწერა ან გაყიდვა, კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია, პრობლემური სესხები. ბანკი მოთხოვნებს ბანკების მიმართ მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

კონტრაქტის დეფოლტის ხარისხობრივი შეფასების პროცესის ფარგლებში, ბანკი განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევებს, რომლებიც შეიძლება უთითებდეს სასესხო ვალდებულებების ნაკლებად სავარაუდო შესრულებაზე და შეესაბამებოდეს დეფოლტის წარმოქმნის რისკს.

სხვა ფინანსური აქტივები ავტომატურად განეკუთვნება მესამე დონეს, როდესაც მსესხებელი 14 დღით დააგვიანებს გადახდას ხელშეკრულების საფუძველზე. იმის თვისებრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი, რაც მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მსესხებლის გარე რეიტინგი, რომელიც დეფოლტზე მიუთითებს;
- ▶ კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია;
- ▶ მომხმარებლის ლიცენზიის გამოთხოვნა.

როდესაც კრედიტორის სასესხო ვალდებულებების რესტრუქტურისა ხდება თავდაპირველი სესხის (90-ზე მეტ დღიანი ვადაგადაცილება) ახალი სესხით განსხვავებული ეკონომიკური პირობებით (ხშირად სესხის ჩანაცვლებად მოხსენიებული), ბანკის პოლიტიკა განსაზღვრავს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი ჩაითვალოს „გაჯანსაღებულად“, როდესაც ზემოთ ჩამოთვლილი დეფოლტის კრიტერიუმებიდან არცერთს არ ექნება ადგილი სულ მცირე ექვსი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში, საანგარიშგებო თარიღამდე. მოცემული პირობის დაკმაყოფილებისას, ახალი სესხი რეკლასიფიცირდება მე-3 დონიდან მე-2-ში. იმ შემთხვევაში, თუ თავდაპირველი რესტრუქტურისებული სესხი 90 დღეზე ნაკლები პერიოდით იქნება ვადაგადაცილებული, ექვსთვიანი გამოსაცემი პერიოდის გასვლის შემდეგ ახალი სესხი მე-2 დონიდან პირველში რეკლასიფიცირდება.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ბანკის დამოუკიდებელი საკრედიტო რისკის ერთეული ამუშავებს მის შიდა რეიტინგის მოდელს. ბანკი მართავს ინდივიდუალურ მოდელს მისი წამყვანი პორტფელისთვის, რომელშიც მათ მომხმარებლებს ენიჭებათ რეიტინგი 1-დან 13-მდე (A1, A2, A3, B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3, E (დეფოლტი)). მოდელი მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე - რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა გავლენა ჰქონდეს მსესხებლის ქცევაზე. პრაქტიკულიდან გამომდინარე, მოდელი ასევე ეფუძნება ინფორმაციას საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოების მონაცემებზე. დეფოლტის ალბათობები (PD) მოიცავს საპროგნოზო ინფორმაციას და ფასს (IFRS) 9-ის რისკების კლასიფიკაციის დონეებს. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური ცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

დეფოლტის ალბათობა საცალო პორტფელისთვის განისაზღვრება შიდა სტატისტიკური მონაცემებით. ერთი წლის დეფოლტის ალბათობა ფასდება სეგმენტების დონეზე. ინსტრუმენტები თითოეულ სეგმენტში ვადაგადაცილებული დღეების ჯგუფებად იყოფა (ჯგუფი 1 - ვადაგადაცილების გარეშე, ჯგუფი 2 - ერთიდან 30 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 3 - 31-დან 60 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 4 - 61-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 5 - 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება). ერთწლიანი დეფოლტის ალბათობის დაანგარიშება ისაჭიროებს თავდაპირველი გადასვლის მატრიცის შეფასებას. ამ მიზნით, ანალიზი ტარდება სასესხო პორტფელის თანმიმდევრულ ერთთვიან პერიოდებზე გამოცდილების საფუძველზე (გამოიყენება ყველა ხელმისაწვდომი ერთგვაროვანი სტატისტიკური მონაცემი, 10 წლამდე შეზღუდული დროითი ჰორიზონტით). შედეგად მიღებული მატრიცის ბოლო სვეტი წარმოადგენს საშუალო ერთწლიანი TTC დეფოლტის ალბათობას. საშემოსავლო გადასახადის დეფოლტის ერთწლიანი ალბათობის განსაზღვრისთვის, ამ სეგმენტისთვის მაკროეკონომიკური პროგნოზების გათვალისწინებით, PD TTC ვექტორის თითოეული ელემენტი PD TTC ერგება დაკალიბრების კოეფიციენტს.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები

ბანკის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები მოიცავს ფინანსური მომსახურების ინსტიტუტებს და ბანკებს. ამ ურთიერთობებისთვის, ბანკის საკრედიტო რისკის ერთეულები ანალიზს უკეთებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორც არის ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები (მაგ. გარე რეიტინგები) და ბანკი შიდა რეიტინგს ანიჭებს ვადაგადაცილებული დღეების საფუძველზე, როგორც ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ.

კორპორაციული სესხები და სესხები მცირე ბიზნესისთვის

კორპორაციული სესხებისთვის, ბანკის სპეციალიზებული საკრედიტო რისკის თანამშრომლები ახდენენ მსესხებლების შეფასებას. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება საკრედიტო რეიტინგის მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას ითვალისწინებს, ბანკის სარეიტინგო მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

რეიტინგის განსაზღვრის ტექნიკების კომპლექსურობა და დეტალიზაცია განსხვავდება ბანკის რისკზე დაქვემდებარების და მომხმარებლის კომპლექსურობისა და ზომის გათვალისწინებით. მცირე ბიზნესისთვის რამდენიმე ნაკლებად კომპლექსური სესხის რეიტინგის განსაზღვრა ხდება ბანკის საცალო პროდუქტების მოდელების გამოყენებით.

სამომხმარებლო სესხები და საცხოვრებელი ბინების იპოთეკები

სამომხმარებლო სესხი მოიცავს პერსონალურ სესხებს უზრუნველყოფის გარეშე, საკრედიტო ბარათებს და ოვერდრაფტებს. საცხოვრებელი სახლის იპოთეკასთან ერთად, ამ პროდუქტების და ასევე მცირე ბიზნესის სესხების ნაკლებ კომპლექსური რეიტინგები განისაზღვრება მაჩვენებლების ავტომატური სისტემით, რომელიც, უპირატესად, ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობას ეფუძნება.

ბანკის სამომხმარებლო სესხების შიდა საკრედიტო რეიტინგები მოიცავს შემდეგს:

<i>შიდა რეიტინგის ქულა (ციფრებში)</i>	<i>საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოს (ფიტჩის) რეიტინგი</i>	<i>შიდა რეიტინგის აღწერა</i>	<i>არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
1-2	„BB-“-დან „BBB“-მდე	მაღალი შეფასება	0-2%
3	B+		
4	B		
5-6	B-	სტანდარტული შეფასება	2-15%
7-9	CCC/C	სტანდარტულზე დაბალი	
10-11	CCC/C	შეფასება	16-100%
12-13	D	გაუფასურებული	100%

მოთხოვნები დეფოლტის ქვეშ

მოთხოვნები დეფოლტის ქვეშ (EAD) წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს კლიენტის უნარს გაზარდოს კრედიტის ოდენობა სანამ დეფოლტი გახდება და ასევე პოტენციურად ვადაზე ადრე დაფარვას. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი დონის სესხისთვის, ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 დონეების და POCI ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში.

ბანკმა განსაზღვრა დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანებები რისკის შესაძლო შედეგების დიაპაზონის მოდელირების გზით, დროის სხვადასხვა მომენტში, რომელიც მრავალჯერად სცენარს შეესაბამება. ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში დეფოლტის ალბათობები შემდეგ განეკუთვნება თითოეულ ეკონომიკურ სცენარს, ბანკის მოდელების შედეგების საფუძველზე.

*(ათას ლარში)***23. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში*

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების მიდგომას, რომელიც უკავშირდება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების (LGD) კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

ბანკის ახდენს მისი საცალო საკრედიტო პროდუქტების უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე სეგმენტირებას, იმ მნიშვნელოვანი მახასიათებლების საფუძველზე, რომლებიც შეესაბამება მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასებას. გამოყენებული მონაცემები ეფუძნება ზარალის შესახებ მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს და ისინი მოიცავენ გარიგების მახასიათებლების უფრო ფართო ნაკრებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის საგნების უფრო ფართო დიაპაზონი), ასევე ნასესხებ მახასიათებლებს.

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთები ფასდება პირველი, მეორე და მესამე დონეებისათვის და თითოეული აქტივის კლასის შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული სეგმენტისთვის. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთების ამოსავალი მონაცემები ფასდება და, შესაძლებლობის შემთხვევაში, დაკალიბრდება სესხის დაბრუნების მიმდინარე მაჩვენებლების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით შეფასების გზით. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ბანკი მიმართავს შეფასების თვისებრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორც არის, მაგალითად, მომხმარებლის/ობიექტის შეყვანა საყურადღებო სიაში, ან ანგარიშის რესტრუქტურირება საკრედიტო მოვლენის გამო. კონკრეტულ შემთხვევებში, ბანკმა შესაძლოა ასევე მიიჩნიოს, რომ ზემოთ, თავში „დეფოლტის განმარტება“ განხილული მოვლენები დეფოლტთან მიმართებაში საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვან ზრდას წარმოადგენს. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ბანკი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში საწყისი აღიარების შემდეგ.

ინდივიდუალური და კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

გადაწყვეტილება ინსტრუმენტის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასების შესახებ მიიღება ექსპერტის განსჯის შესაბამისად, რაც, სხვა მრავალ საკითხთან ერთად ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ მსესხებლის ყველა კრედიტის ოდენობა მინიმუმ აღემატება 200 ათ. ლარს;
- ▶ მე-3 დონის ყველა აქტივი, ფინანსური აქტივის კლასის მიუხედავად;
- ▶ მე-2 და მე-3 დონის კორპორაციული სასესხო პორტფელი;
- ▶ მცირე ბიზნესის სესხების პორტფელის კრედიტის მსხვილი ან უნიკალური ოდენობა;

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

- ▶ სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები (როგორც არის, მოთხოვნები ბანკების მიმართ, ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით/სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული);
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ იქნას შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურისა და შედეგად.

აქტივების კლასები ბანკის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მცირე ბიზნესისთვის საბანკო სესხების უფრო მცირე და გრანულარული ნაშთები;
- ▶ 1-ლი და მე-2 დონის საცალო იპოთეკური და სამომხმარებლო სესხები და 1-ლი დონის კორპორაციული სესხის პორტფელი;
- ▶ შექმნილი შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული კრედიტის ოდენობა (POCI), რომელიც იმართება კოლექტიურ საფუძველზე.

ბანკი ამ კრედიტებს უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე გადასვლას, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე, როგორც არის, მაგალითად შიდა შეფასება, ვადაგადაცილების კალათა, პროდუქტის ტიპი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი ან მსესხებლის ინდუსტრია.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს საპროგნოზო წლების ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას. ამგვარი პროგნოზები ხელმძღვანელობის განსჯის საგანია და ეს განსჯა შესაძლოა იყოს შეფასებასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების წყარო, რომლებიც დგანან მომავალ პერიოდებში საბალანსო ღირებულების არსებითი კორექტირების მნიშვნელოვანი რისკის წინაშე. საპროგნოზო ელემენტების გამოყენება ასახავს ბანკის ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მოლოდინებს და მოიცავს სცენარების (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური) შექმნას, მათ შორის თითოეული სცენარის ალბათობის შეფასების ჩათვლით. მრავალი სცენარის მიზანია დაშვებების არა წრფივი გავლენის მოდელის შექმნა მაკროეკონომიკური ფაქტორების შესახებ, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით, განისაზღვრება დეფოლტის ალბათობაზე მოქმედი მაკროეკონომიკური ფაქტორები საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიან სასესხო პორტფელში ვადაგადაცილებული სესხების აგრეგირებული წილის დონეზე (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად).

საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინებისას დგინდება ფუნქციონალური ურთიერთობა საკრედიტო რისკსა და მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის. ცვლადი მონაცემები მოიცავს საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიანი სასესხო პორტფელში (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად) ვადაგადაცილებული სესხების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ წილებს (ან მათ შესაძლო ტრანსფორმაციას, მათ შორის აბსოლუტურ ცვლილებებს და დაკავშირებულ შემოსულობებს). ახსნა-განმარტებითი ცვლადი მონაცემები მოიცავს მაკროეკონომიკური ფაქტორების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ მაჩვენებლებს: მშპ-ს ზრდის განაკვეთის ლოგარითმებს და ექსპორტის ზრდაში აბსოლუტური ცვლილების t-2 ჩამორჩენას (განსახილველი პერიოდის განმავლობაში) და ასევე დეფოლტის ალბათობების ეფექტს.

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას ბანკი ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდის განაკვეთი;
- ▶ უმუშევრობის დონე.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით*

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგებით იმართება, რომლებიც ზემოთ არის აღწერილი. ქვემოთ მოცემული ცხრილი უჩვენებს კრედიტის ხარისხს აქტივის კლასის მიხედვით, სასესხო ხაზებისთვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ბანკის საკრედიტო რეიტინგის სისტემის საფუძველზე 2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

	შენიშვნები	დონეები	მაღალი შეფასება 2023	სტანდარ- ტული შეფასება 2023	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება 2023	გაუფასურე- ბული 2023	სულ 2023
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	დონე 1	6,583	-	-	-	6,583
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		დონე 1	114	-	-	-	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6						
		დონე 1	78,356	-	-	-	78,356
		დონე 2	-	41,567	27,572	-	69,139
- კორპორაციული სესხები		დონე 3	-	-	-	49,266	49,266
		დონე 1	4	-	-	-	4
		დონე 2	-	10	-	-	10
- სესხი მცირე ბიზნესისთვის		დონე 3	-	-	-	3,976	3,976
		დონე 1	443	-	-	-	443
		დონე 2	-	19	-	-	19
- სამომხმარებლო სესხები		დონე 3	-	-	-	358	358
		დონე 1	8,332	-	-	-	8,332
		დონე 2	-	326	-	-	326
		დონე 3	-	-	-	183	183
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7						
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		დონე 1	5,491	-	-	-	5,491
ფინანსური გარანტიები	19	დონე 1	2,754	-	-	-	2,754
		დონე 2	-	120	-	-	120
	13	დონე 1	13,448	-	-	-	13,448
სხვა აქტივები		დონე 2	-	-	-	-	-
		დონე 3	-	-	-	2,671	2,671
სულ			102,077	42,042	27,572	56,454	228,145

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

	შენიშვნები	დონეები	მალალი შეფასება 2022	სტანდარტუ- ლი შეფასება 2022	სტანდარტუ- ლზე დაბალი შეფასება 2022	გაუფასურე- ბული 2022	სულ 2022
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	დონე 1	6,279	-	-	-	6,279
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		დონე 1	115	-	-	-	115
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	დონე 1	132,893	31,655	-	-	164,548
		დონე 2	6,051	-	25,460	-	31,511
- კორპორაციული სესხები		დონე 3	-	-	-	48,278	48,278
		დონე 1	7,918	74	-	-	7,992
- სესხი მცირე ბიზნესისთვის		დონე 2	-	-	2,092	-	2,092
		დონე 3	-	-	-	-	-
		დონე 1	1,061	26	-	-	1,088
- სამომხმარებლო სესხები		დონე 2	82	-	13	-	94
		დონე 3	-	-	-	300	300
		დონე 1	9,823	243	-	-	10,066
- იპოთეკური სესხები		დონე 2	44	97	145	-	286
		დონე 3	-	-	-	-	-
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7						
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		დონე 1	5,491	-	-	-	5,491
ფინანსური გარანტიები	19	დონე 1	4,389	-	-	-	4,389
		დონე 2	-	120	-	-	120
სხვა აქტივები	13	დონე 1	5,219	-	-	-	5,219
		დონე 2	-	-	-	-	-
		დონე 3	-	-	-	2,683	2,683
სულ			179,365	32,215	27,710	51,261	290,551

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

	შენიშვნები	დონეები	მაღალი შეფასება 2021	სტანდარ- ტული შეფასება 2021	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება 2021	გაუფასურე- ბული 2021	სულ 2021
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	დონე 1	205,458	-	-	-	205,458
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		დონე 1	127,189	-	-	-	127,189
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	6	დონე 1	289,416	329,262	8,852	-	627,530
		დონე 2	-	9,138	14,809	-	23,947
- კორპორაციული სესხები		დონე 3	-	-	-	15,121	15,121
		დონე 1	270,479	209	456	-	271,144
		დონე 2	1,626	7,462	164	-	9,252
- სესხი მცირე ბიზნესისთვის		დონე 3	-	-	-	1,712	1,712
		დონე 1	405,755	166,629	2,806	-	575,190
		დონე 2	253	16,013	10,190	-	26,456
- სამომხმარებლო სესხები		დონე 3	-	-	5	24,757	24,762
		დონე 1	5,873	-	-	-	5,873
- ანაზრებით უზრუნველყოფილი სესხები		დონე 2	-	-	-	-	-
		დონე 3	-	-	-	-	-
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7						
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		დონე 1	147,916	-	-	-	147,916
	19	დონე 1	85,385	33,918	-	-	119,303
გამოყენებული სასესხო ვალდებულებები		დონე 2	1,105	-	-	-	1,105
		დონე 3	2	-	-	-	2
აკრედიტივი	19	დონე 1	2,844	-	-	-	2,844
ფინანსური გარანტიები	19	დონე 1	56,135	11,384	30	-	67,549
		დონე 2	-	4,120	-	-	4,120
სხვა აქტივები	13	დონე 1	-	4,165	-	-	4,165
სულ			1,599,436	582,300	37,312	41,590	2,260,638

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ბანკის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები მუდმივ შეფასებას და განახლებას ექვემდებარება.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის სესხი მიიჩნევა ვადაგადაცილებულად, თუ საანგარიშგებო თარიღისთვის მსესხებელს არ ექნება განხორციელებული საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არცერთი გადახდა. ასეთ შემთხვევაში შესაბამისი საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად მსესხებლისგან მისაღები მთლიანი თანხა, დარიცხული პროცენტისა და საკომისიოს ჩათვლით, ვადაგადაცილებულად უნდა აღიარდეს.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების გაუფასურება კოლექტიურად შეფასდა. საკრედიტო პორტფელის სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-6 შენიშვნაში.

საბალანსო ღირებულება ფინანსური აქტივების კლასის მიხედვით, რომელთა პირობები ხელახლა შეთანხმდა

ქვემოთ ცხრილში ასახულია ისეთი (რესტრუქტურირებული და რეფინანსირებული) ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კლასების მიხედვით, რომელთა პირობებიც გადაისინჯა:

	2023	2022	2021
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები			
სამომხმარებლო სესხები	379	478	27,851
კორპორაციული სესხები	47,706	37,818	23,421
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	-	105	6,743
სულ	48,085	38,401	58,015

ინდივიდუალურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხორციელდება ფულის დროითი ღირებულების, ასევე განვლილი მიმდინარე და საპროგნოზო ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით, რომლებიც გონივრულ ფარგლებშია ხელმისაწვდომი. თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტის ანარიცხის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებისას, განისაზღვრება სესხის დასაფარად საჭირო ფულადი ნაკადების შემოდიანების შესაძლო სცენარები. ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებული თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ანარიცხები დაანგარიშდება მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამისი სცენარის ალბათობით შეწონილ დღევანდელ ღირებულებას შორის სხვაობის სახით. ფულადი ნაკადების სცენარები ეფუძნება სესხის დაფარვის სტრატეგიების საფუძველზე, რომლებიც გამოიყენება/რომელთა გამოყენებაც იგეგმება/რომელიც შესაძლოა გამოყენებულ იქნას მსესხებელთან მიმართებაში. სცენარების ალბათობები, ფულადი სახსრების შემოდიანების თანხები და ვადები განისაზღვრება ექსპერტთა განსჯით.

კოლექტიურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადების სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD); და
- ▶ დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება (EAD).

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პირველ დონეზე არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. მე-2 და მე-3 დონეებისათვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება შემდეგი აქტივებისთვის:

- ▶ კორპორაციული მომხმარებლები;
- ▶ მცირე და საშუალო საწარმოები;
- ▶ მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ;
- ▶ გარანტიების და აკრედიტივები;
- ▶ ფასიანი ქაღალდების პორტფელი;
- ▶ ფიზიკური პირები (პროდუქტების მიხედვით).

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2023				2022			
	საქართველო	OECD	დსთ და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნები	სულ	საქართველო	OECD	დსთ და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	146,554	6,580	3	153,137	99,716	5,759	520	105,995
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	-	114	-	114	-	114	-	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	190,645	-	5,881	196,526	252,585	-	6,653	259,238
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	54	-	-	54	5,533	-	-	5,533
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	54	-	-	54	54	-	-	54
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	5,479	-	-	5,479
სხვა ფინანსური აქტივები	8,408	221	7,395	16,024	235	217	7,259	7,711
	345,661	6,915	13,279	365,855	358,069	6,090	14,432	378,591
ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	-	-	286	286	-	-	284	284
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	16,827	-	149	16,976	27,541	4	2	27,547
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	22	-	-	22
სხვა ნასესხები სახსრები	-	-	-	-	1	3,310	-	3,311
სუბორდინირებული სესხი	-	-	95,901	95,901	-	-	107,633	107,633
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	15,724	15,724	-	1	19,333	19,334
	16,827	-	112,060	128,887	27,564	3,315	127,252	158,131
წმინდა აქტივები/(ვალდებულებები)	328,834	6,915	(98,781)	236,968	330,505	2,775	(112,820)	220,460

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

	2021			სულ
	საქართველო	OECD	დსთ და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნები	
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	223,690	30,134	13,101	266,925
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	127,035	155	–	127,190
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,513,893	1,944	24,127	1,539,964
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	156,923	–	–	156,923
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	54	–	–	54
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	147,420	–	–	147,420
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9,449	–	–	9,449
სხვა ფინანსური აქტივები	4,237	70	185	4,492
	2,025,778	32,303	37,413	2,095,494
ვალდებულებები				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	21,139	–	16,938	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	1,229,442	50,869	91,511	1,371,822
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	146,884	2,302	13,876	163,062
სხვა ნასესხები სახსრები	101,167	4,433	–	105,600
სუბორდინირებული სესხი	–	–	112,977	112,977
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	23,661	91	75	23,827
	1,522,293	57,695	235,377	1,815,365
წმინდა აქტივები/(ვალდებულებები)	503,485	(25,392)	(197,964)	280,129
წმინდა ფინანსური ვალდებულებები	187,618	4,267	2,270	194,155

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია თითოეული ტიპის უზრუნველყოფის საგნის მიღებისა და შეფასების სახელმძღვანელო პრინციპები. ხელმძღვანელობა ამოწმებს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას და შეუძლია მოითხოვოს დამატებითი უზრუნველყოფა საბაზისო ხელშეკრულების მიხედვით. ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. შემოსულობა გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად.

კრედიტის უზრუნველყოფის მისაღები ფორმების სია პერიოდულად გადაისინჯება. ბანკს კრედიტის უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის ჩამოყალიბებული აქვს მოთხოვნები. დაგირავებული ქონების ღირებულება განისაზღვრება საბაზრო ფასის საფუძველზე, ლიკვიდობის მარჯის გათვალისწინებით.

უზრუნველყოფა გამოიყენება შეთავაზებული კრედიტის თანხის გასაზრდელად და არა კრედიტის დამტკიცების ერთადერთ მიზეზად. როდესაც ხდება უზრუნველყოფის საგნის მიღება, საჭიროა საკრედიტო განაცხადის ფორმაში ყველა დეტალის, მათ შორის უზრუნველყოფის ტიპის, ღირებულების და მისი გადამოწმების სიხშირის ასახვა. თუ შესაძლებელია, ბანკის წარმომადგენელმა უნდა განახორციელოს უზრუნველყოფის საგნის ფიზიკური არსებობის ინსპექტირება.

ბანკი დაგირავებული ქონების სამართლიან ღირებულებას ხელახლა აფასებს უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის დადგენილი სიხშირით და საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვს დამატებით გირაოს ან კრედიტის უზრუნველყოფის სხვა მისაღებ ფორმებს.

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ბანკის ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, რომლის უზრუნველყოფითაც საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია სებ-იდან სახსრების მოზიდვა. ბანკი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდობის მიზნით.

ლიკვიდობის პოზიციას ბანკი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდობის კოეფიციენტების მიხედვით.

ამ მოთხოვნის თანახმად, ბანკებმა უნდა იქონიონ ლიკვიდური აქტივები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებენ თავიანთი ლიკვიდობის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მომდევნო 30 კალენდარული დღის განმავლობაში. 2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრისათვის კოეფიციენტები შემდეგი მნიშვნელობებით აღირიცხებოდა:

ბანკები ვალდებული არიან, რომ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეინარჩუნონ მინიმუმ 100%-ის, 75%-ისა და 100%-ის დონეზე უცხოურ ვალუტაში, ეროვნულ ვალუტაში, და ჯამში, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

	<i>2023</i> <i>(ადგილობრივი</i> <i>სტანდარტით)</i>	<i>2022</i> <i>(ადგილობრივი</i> <i>სტანდარტით)</i>	<i>2021</i> <i>(ადგილობრივი</i> <i>სტანდარტით)</i>
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	417%	332%	179%
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ეროვნულ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	1,030%	218%	103%
სულ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	631%	273%	142%

2019 წლის 1 სექტემბრიდან სებ-მა დამატებით შემოიღო წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (წსდკ) მინიმალური მოთხოვნა საქართველოს კომერციული ბანკებისთვის, რომელიც სულ მცირე 100% უნდა იყოს. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის ფაქტობრივი მაჩვენებელი ბანკისთვის 152%-ს (2022 წ.: 142% (ადგილობრივი სტანდარტით)) შეადგენდა.

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადანობის ანალიზი 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. გადახდები, რომლებზეც შეტყობინების ვალდებულება ვრცელდება, დამუშავდება ისე, თითქოს მათზე შეტყობინება სასწრაფო წესით გაიცა. თუმცა, ბანკი მოელოს, რომ შენაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის ანაბრების ფლობის ისტორიაში.

არაწარმოებული

<i>ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე</i>	<i>1-3 თვე</i>	<i>3-6 თვე</i>	<i>6 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	286	-	-	-	-	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	-	-	-	16,976	16,976
სუბორდინირებული სესხი სხვა ფინანსური ვალდებულებები, საიჯარო ვალდებულებების გარდა	-	-	-	-	95,901	95,901
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	286	-	-	-	128,601	128,887

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)****არაწარმოებული**

ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	284	-	-	-	-	284
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	-	-	-	27,548	27,548
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	22	-	-	-	-	22
სხვა ნასესხები სახსრები	3,311	-	-	-	-	3,311
სუბორდინირებული სესხი	-	-	-	-	107,633	107,633
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	-	-	124	124
სხვა ფინანსური ვალდებულებები, საიჯარო ვალდებულებების გარდა	-	-	-	-	19,210	19,210
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	3,617	-	-	-	154,515	158,132

არაწარმოებული

ვალდებულებები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	38,077	-	-	-	-	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	795,252	134,924	153,829	200,137	116,581	1,400,723
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	6,713	5,186	36,305	50,518	109,262	207,984
სხვა ნასესხები სახსრები	101,166	-	223	222	4,177	105,788
სუბორდინირებული სესხი	118	2,737	2,905	5,792	173,484	185,036
საიჯარო ვალდებულებები	243	436	635	789	4,345	6,448
სხვა ფინანსური ვალდებულებები, საიჯარო ვალდებულებების გარდა	9,748	4,127	3,594	107	544	18,120
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	951,317	147,410	197,491	257,565	408,393	1,962,176
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები - სულ						
წარმოებული ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოსვლა)	(24,781)	-	-	(210)	(892)	(25,883)
გასვლა	24,670	-	-	163	691	25,524
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები - სულ						
წარმოებული ინსტრუმენტების ნეგატიური სამართლიანი ღირებულება (შემოსვლა)	(148,160)	(11,320)	-	-	-	(159,480)
გასვლა	148,440	11,771	-	-	-	160,211

(ათას ლარში)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს სახელმეკრულებო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	<i>მოთხოვნამდე ან მაქსიმუმ</i>			<i>6 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტე</i>	<i>სულ</i>
	<i>1 თვე</i>	<i>1-3 თვე</i>	<i>3-6 თვე</i>			
2023	400	138	2,120	-	216	2,874
2022	186	1,199	1,113	26,047	-	28,545
2021	78,326	15,229	26,396	15,497	59,475	194,923

ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები შესაძლოა მოთხოვნით დაკმაყოფილდეს, თუმცა ლიკვიდობა წარსულში უფრო ხანგრძლივ პერიოდში ხდება.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს განჭვრეტად მომავალში, ხოლო თანხების განაღდების შემთხვევაში კი ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ მოახერხოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია და უზრუნველყოს გადახდა.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების განვლილ სტაბილურობას. მათი ლიკვიდობა განვილი პერიოდში უფრო ხანგრძლივი პერიოდი მიმდინარეობდა, ვიდრე ზემოთ მოცემულ ცხრილებშია მითითებული.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების მომავალი ფულადი ნაკადები ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორც არის საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსი და საკუთარი კაპიტალის ფასები. უცხოურ ვალუტაში კონცენტრაციის და საპროცენტო განაკვეთის რისკების გარდა, ბანკის წინაშე არ არსებობს რაიმე სახის მნიშვნელოვანი საბაზრო რისკის კონცენტრაცია.

საბაზრო რისკი – სავაჭრო

ბანკი არ ვაჭრობს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით და სხვა ფასიანი ქაღალდებით.

საბაზრო რისკი – არა სავაჭრო

სავალუტო რისკი

ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელია სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს განაპირობებს ღია პოზიცია უცხოურ ვალუტებში და ბაზარზე სავალუტო განაკვეთების უარყოფითი მოძრაობა, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკის ფინანსურ შედეგებზე. დირექტორთა საბჭოს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარი გადახდის რისკი წარმოადგენს ბანკის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ბანკის მომხმარებლები ან კონტრაჰენტები იხდიან, ან გადახდას მოითხოვენ მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

ეფექტი ერთი წლის დაბეგვრამდე მოგებასა და საკუთარ კაპიტალზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	<i>ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე</i>
2023	2,039
2022	2,787
2021	20,142

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ ახდენს ყველა საოპერაციო რისკის ელიმინირებას, თუმცა შიდა კონტროლის მოდელის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგით და მათზე რეაგირებით, ბანკი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, შეღწევადობის, ავტორიზაციისა და გადასინჯვის პროცედურებს, თანამშრომლების სპეციალიზებასა და შიდა აუდიტს.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის საოპერაციო დანაკარგის ოდენობამ შეადგინა 413,238 ლარი (2022: 33824 ლარი), რაც ძირითადად არის ეროვნული ბანკის ჯარიმები საოპერაციო საქმიანობაში დაშვებული ზოგიერთი სახის შეცდომებთან დაკავშირებით.

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკის დირექტორთა საბჭომ განსაზღვრა პოლიტიკები და პროცედურები სამართლიანი ღირებულების განმეორებით შეფასებისთვის, საინვესტიციო ძირითადი საშუალებისთვის.

ისეთი მნიშვნელოვანი აქტივების შეფასებაში, როგორც არის საინვესტიციო ძირითადი საშუალებები, გარე შემფასებლები არიან ჩართული. გარე შემფასებლების ჩართულობის შესახებ გადაწყვეტილებას ყოველწლიურად იღებს დირექტორთა საბჭო. შერჩევის კრიტერიუმები მოიცავს ბაზრის ცოდნას, რეპუტაციას, დამოუკიდებლობას და იმ ფაქტს, დაცულია თუ არა პროფესიული სტანდარტები. დირექტორთა საბჭოს გარე შემფასებლებთან განხილვების შემდეგ, ბანკმა განსაზღვრა რომელი შეფასების მეთოდი და ამოსავალი მონაცემები გამოიყენონ ყოველ შემთხვევაში.

ყოველ საანგარიშგებო თარიღში, დირექტორთა საბჭო აფასებს აქტივების და ვალდებულებების ფასის ცვლილებას, რომლებიც ხელახალ შეფასებას საჭიროებს ჯგუფის საადრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. ამ ანალიზის მიზნებისთვის, ხელმძღვანელობა ბანკის გარე შემფასებელთან ერთად ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ მნიშვნელოვან ამოსავალ მონაცემებს, დაანგარიშებებში მოცემული ინფორმაციის ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებთან შეთანხმების გზით.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, ბანკმა აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის მიხედვით. ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივების და ვალდებულებების ან ისეთი აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი, რომელთა სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	54	54
მთლიანი საინვესტიციო ქონება	–	–	29,278	29,278
მიწა	–	–	1,102	1,102
საცხოვრებელი შენობები	–	–	14,225	14,225
არასაცხოვრებელი ქონება	–	–	13,951	13,951
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	34,609	34,609
მიწა	–	–	8,028	8,028
საოფისე შენობები	–	–	26,581	26,581

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

	1-ლი			
	დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	146,554	6,583	–	153,137
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	–	114	–	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	196,526	196,526
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	–	286	–	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	–	–	16,976	16,976
სუბორდინირებული სესხი	–	95,901	–	95,901
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	54	54
მთლიანი საინვესტიციო ქონება				
მიწა	–	–	29,214	29,214
საცხოვრებელი შენობები	–	–	1,072	1,072
არასაცხოვრებელი ქონება	–	–	13,825	13,825
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	14,317	14,317
მიწა	–	–	36,061	36,061
საოფისე შენობები	–	–	5,101	5,101
საოფისე შენობები	–	–	30,960	30,960
აქტივის გამოყენების უფლება				
–	–	–	133	133
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	99,716	6,279	–	105,995
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	–	115	–	115
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	259,238	259,238
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	–	5,479	5,479
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	–	285	–	285
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	–	–	27,548	27,548
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	–	22	22
სხვა ნასესხები სახსრები	–	3,311	–	3,311
სუბორდინირებული სესხი	–	107,633	–	107,633
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	124	124

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

<i>2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>1-ლი დონე</i>	<i>მე-2 დონე</i>	<i>მე-3 დონე</i>	<i>სულ</i>
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	54	54
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	9,449	–	9,449
წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	432	–	432
მთლიანი საინვესტიციო ქონება	–	–	28,400	28,400
მიწა	–	–	1,102	1,102
საცხოვრებელი შენობები	–	–	14,225	14,225
არასაცხოვრებელი ქონება	–	–	13,073	13,073
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	35,740	35,740
მიწა	–	–	8,028	8,028
საოფისე შენობები	–	–	21,111	21,111
სერვის-ცენტრები	–	–	6,601	6,601
აქტივის გამოყენების უფლება	–	–	5,063	5,063
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	61,467	205,458	–	266,925
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	–	127,189	–	127,189
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	1,542,356	1,542,356
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	112,988	34,511	147,499
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	1,246	–	1,246
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	–	38,077	–	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	–	–	1,375,153	1,375,153
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	–	164,466	164,466
სხვა ნასესხები სახსრები	–	105,540	–	105,540
სუბორდინირებული სესხი	–	107,494	–	107,494
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	5,947	5,947

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანებს ადგილი არ ჰქონია.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არ აღირიცხება

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებების შედარება, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის ასახული სამართლიანი ღირებულებით. ცხრილი არ მოიცავს ისეთ მუხლებს, რომელთა სამართლიანი ღირებულება მიახლოებულია მის საბალანსო ღირებულებასთან, როგორც არის ლიკვიდური ან მოკლევადიანი (3 თვემდე ვადის ან მცურავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე) ინსტრუმენტები.

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

	სამარ- თლიანი საბალანსო ღირებულება 2023	არალიარე- ბული შემოსულობა /(ზარალი) 2023	სამარ- თლიანი საბალანსო ღირებულება 2022	არალიარე- ბული შემოსულობა /(ზარალი) 2022
ფინანსური აქტივები				
ამორტიზებული ღირებულებით				
შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	153,137	153,137	105,995	105,995
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	114	114	115	115
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	196,526	192,949	259,238	254,293
ფინანსური ვალდებულებები				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	286	286	285	285
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	16,976	16,926	27,548	27,431
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	22	22
სხვა ნასესხები სახსრები	-	-	3,311	2,803
სუბორდინირებული სესხი	95,901	96,009	107,633	120,202
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	124	124
მთლიანი, არ აღიარებული ცვლილება არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულებით		(3,735)		(17,123)
			სამარ-თლიანი საბალანსო ღირებულება 2021	არალიარე- ბული შემოსულობა /(ზარალი) 2021
ფინანსური აქტივები				
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები			147,420	147,499
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ			127,189	127,189
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები			1,539,964	1,542,356
ფინანსური ვალდებულებები				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე			38,077	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე			1,371,822	1,375,153
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები			163,062	164,466
სხვა ნასესხები სახსრები			105,600	105,540
სუბორდინირებული სესხი			112,977	107,494
საიჯარო ვალდებულებები			5,714	5,947
მთლიანი, არ აღიარებული ცვლილება არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულებით				3,046

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით ან აქვს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას.

*(ათას ლარში)***24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)****სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)***ფიქსირებულგანაკვეთიანი ფინანსური ინსტრუმენტები*

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიქსირებულ განაკვეთიანი ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას ბაზრის საპროცენტო განაკვეთების მსგავსი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის შეთავაზებულ მიმდინარე საბაზრო განაკვეთებთან შედარების გზით. ფიქსირებული პროცენტის მქონე ანაბრების მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს ფულად ბაზრებზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით, მსგავსი საკრედიტო რისკის და დაფარვის ვადის მქონე სესხებისთვის.

ქვემოთ მოცემულია მეთოდები და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც უკვე აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახული წილობრივი ფასიანი ქაღალდები ფასდება შეფასების მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული ფასიანი ქაღალდები შეფასებულია ისეთი მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც ეყრდნობა ბაზარზე დაკვირვებად მონაცემებს, ზოგ შემთხვევაში კი როგორც დაკვირვებად, ისე არადაკვირვებად მონაცემებს. არაემპირიული მონაცემები მოიცავს ვარაუდს ინვესტირებული საწარმოს სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტირებული საწარმო.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია ბაზრის ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და სავალუტო ფორვარდულ ხელშეკრულებებს. ყველაზე ხშირად გამოყენებული შეფასების მეთოდები მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპ მოდელს, დღევანდელი ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით. მოდელი შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემებს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ძირითადი საშუალებები (შენობა-ნაგებობები და მიწა) და საინვესტიციო ქონება

ქონების საბაზრო ფასი განისაზღვრება ბაზრის მონაცემებზე დაყრდნობით. საბაზრო მიდგომა გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, შემოსავლების მიდგომა გამოიყენება მიღებული შეფასებების დასადასტურებლად, ხოლო დანახარჯების მეთოდი გამოიყენება ქონების ღირებულების განსაზღვრად მაშინ, როდესაც არ არსებობს მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია.

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებისთვის:

	თანხა	მნიშვნელოვანი არაემპირიული დიაპაზონი სხვა				დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	სამართლიანი ღირებულების ამოსავალი მონაცემების მგრძობელობა
		შეფასების ამოსავალი მონაცემები	(საშუალო მნიშვნელოვანი შეწონილი)	ინფორმაცია	მეთოდი		
საინვესტიციო ქონება	29,278						
მიწა	3,046	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.02–451 (45) ლარი	კვადრატული მეტრი	111–120,867 (8,523)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 305 ლარით	
საცხოვრებელი შენობები არასაცხოვრებელი ქონება	14,225	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.86–3,025 (534) ლარი	კვადრატული მეტრი	158–6,811 (1,821)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,345 ლარით	
მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	13,951	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	1.62–47,283 (2,504) ლარი	კვადრატული მეტრი	40–13,560 (3,704)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,278 ლარით	
მიწა	7,992	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	93–3,604 (1,848) ლარი	კვადრატული მეტრი	999–2,192 (1,596)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 799 ლარით	
საოფისე შენობები	23,894	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	365–12,141 (2,551) ლარი	კვადრატული მეტრი	16–4,344 (343)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,389 ლარით	

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

თანხა	მნიშვნელოვანი არაემპირიული დიაპაზონი სხვა				სამართლიანი დიაპაზონი ღირებულების ამოსავალი	
	შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები	(საშუალო შეწონილი) მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	(საშუალო შეწონილი) მონაცემების მგრძობელობა	სამართლიანი ღირებულების ამოსავალი	ამოსავალი
საინვესტიციო ქონება	29,214					
მიწა	3,144	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.02–481 (49) ქართული ლარი	111–120,867 (8,348) კვადრატული მეტრი	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 314 ლარით
საცხოვრებელი შენობები	12,786	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.66– 2,490 (473) ქართული ლარი	158– 6,811 (1,775) კვადრატული მეტრი	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,279 ლარით
არასაცხოვრებელი ქონება	13,284					
მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	13,284	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	1.40– 48,562 (2,506) ქართული ლარი	40–13,560 (3,465) კვადრატული მეტრი	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,328 ლარით
მიწა	7,992	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	93–3,604 (1,848) ქართული ლარი	999–2,192 (1,596) კვადრატული მეტრი	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 799 ლარით
საოფისე შენობები	23,894	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	365– 12,141 (2,551) ქართული ლარი	16–4,344 (343) კვადრატული მეტრი	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,389 ლარით

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

თანხა	მნიშვნელოვანი არაემპირიული დიაპაზონი სხვა შეფასების ამოსავალი მონაცემები				სამართლიანი დიაპაზონი ღირებულების ამოსავალი მონაცემების (საშუალო მგრძობელობა)	
	შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები	(საშუალო შეწონილი) ინფორმაცია	მნიშვნელოვანი	სამართლიანი	ამოსავალი
საინვესტიციო ქონება						
	28,400					
მიწა	1,102	საბაზრო კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი	0.05– 7,744 (236)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 110 ლარით	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,423 ლარით
საცხოვრებელი შენობები არასაცხოვრებელი ქონება	14,225	საბაზრო კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი	0.62–3,581 (693)	1–80,223 (7,134)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,307 ლარით
მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	13,073	საბაზრო კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი	1.39–15,488 (2,145)	11– 59,956 (1,748)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,307 ლარით
საოფისე შენობები სერვის-ცენტრები წარმოების საშუალებები	21,111	საბაზრო კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი	71–4,426 (1,431)	636–21,222 (4,408)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 802 ლარით
წარმოების საშუალებები	6,601	საბაზრო კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი	675 – 4,202 (2,658)	39–7,500 (846)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,135 ლარით
	6,601	საბაზრო კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი	91– 17,965 (9,379)	1–21,222 (587)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 467 ლარით

(ათას ლარში)

25. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივები და ვალდებულებები 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ დაფარვამდე დარჩენილი ვადის მიხედვით. ბანკის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ 23-ე შენიშვნაში.

საბაზისო გეპის ანალიზის წარდგენისა და ბანკის ლიკვიდობის რისკის მართვის შემდეგი ძირითადი პრინციპები ეფუძნება სეპ-ის მეთოდების ერთობლიობას და ბანკის პრაქტიკას:

- ▶ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წარმოადგენს მაღალი ლიკვიდურობის აქტივებს და კლასიფიცირებულია როგორც „მოთხოვნამდე, 1 თვემდე ან ნაკლები“;
- ▶ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ, სხვა აქტივები, ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა ნასესხები სახსრები, სუბორდინირებული ვალი და სხვა ვალდებულებები წარმოდგენილია გასვლების ანალიზის ცხრილში, ხელშეკრულებების მიხედვით დარჩენილი ვადების მიხედვით;
- ▶ მომხმარებელთა ანაზრების დივერსიფიცირება მენაზრეთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით, ხოლო ბანკის გამოცდილება მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და ანაზრები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეპის ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „სტაბილურ ნაწილთან“ დაკავშირებით ვარაუდის საფუძველზე.

	2023							სულ
	მოთხო- ნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტ	ვადაგა- დაცი- ლებული	დადგენი- ლი ვადის გარეშე	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	153,137	-	-	-	-	-	-	153,137
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	114	-	-	-	-	-	114
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:								
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	16,024	4,492
სულ	153,137	114	-	-	196,526	-	16,078	354,323
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	286	-	-	-	-	-	-	286
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	-	-	-	16,976	-	-	16,976
სუბორდინირებული სესხი სხვა ფინანსური	-	-	-	-	95,901	-	-	95,901
ვალდებულებები	-	-	-	-	15,724	-	-	15,724
სულ	286	-	-	-	128,601	-	-	128,887
წმინდა	152,851	114	-	-	67,925	-	16,078	225,436
დაგროვილი ვადიანობის გეპი	152,851	152,965	152,965	152,965	220,890	220,890	236,968	-

(ათას ლარში)

25. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2022							სულ
	მოთხოვ- ნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ვადგადაცი ლებული	დადგენილი ვადის გარეშე	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	105,995	-	-	-	-	-	-	105,995
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	-	115	-	-	-	-	-	115
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	-	-	-	259,238	-	-	259,238
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები: - ვალი ამორტიზებული ღირებულებით	5,479	-	-	-	-	-	-	5,479
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	7,711	7,711
სულ	111,474	115	-	-	259,238	-	7,765	378,592
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	285	-	-	-	-	-	-	285
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	-	-	-	27,548	-	-	27,548
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	22	-	-	-	-	-	-	22
სხვა ნასესხები სახსრები	3,311	-	-	-	-	-	-	3,311
სუბორდინირებული სესხი	-	-	-	-	107,633	-	-	107,633
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	-	-	19,334	-	-	19,334
სულ	3,618	-	-	-	154,515	-	-	158,133
წმინდა	107,856	115	-	-	104,723	-	7,765	220,459
დაგროვილი ვადიანობის გეპი	107,856	107,971	107,971	107,971	212,694	212,694	220,459	-

(ათას ლარში)

25. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2021							სულ
	მოთხოვ- ნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტ	ვადაგა- დაცი- ლებული	დადგენი- ლი ვადის გარეშე	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	266,925	-	-	-	-	-	-	266,925
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	28,743	14,015	11,344	22,153	50,934	-	-	127,189
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	74,002	157,118	105,998	235,469	951,599	15,778	-	1,539,964
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:								
- ვალი ამორტიზებული ღირებულებით	2,269	11,444	42,013	31,147	60,547	-	-	147,420
- ვალი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	413	395	8,641	-	-	9,449
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	2,275	5	4	1,843	365	-	-	4,492
სულ	374,214	182,582	159,772	291,007	1,072,086	15,778	54	2,095,493
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	38,077	-	-	-	-	-	-	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	255,958	160,239	160,377	205,412	589,836	-	-	1,371,822
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	6,693	5,139	35,310	47,646	68,274	-	-	163,062
სხვა ნასესხები სახსრები	101,166	-	206	206	4,022	-	-	105,600
სუბორდინირებული სესხი	102	328	-	-	112,547	-	-	112,977
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	9,965	4,509	4,162	864	4,327	-	-	23,827
სულ	411,961	170,215	200,055	254,128	779,006	-	-	1,815,365
წმინდა	(37,747)	12,367	(40,283)	36,879	293,080	15,778	54	280,128
დაგროვილი ვადიანობის გეპი	(37,747)	(25,380)	(65,663)	(28,784)	264,296	280,074	280,128	-

გრძელვადიანი სესხები ძირითადად არ არის ხელმისაწვდომი საქართველოში. თუმცა საქართველოს ბაზარზე ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. როგორც ასეთი, აქტივების საბოლოო დაფარვის ვადა შესაძლოა განსხვავდებოდეს ზემოთ მოცემული ანალიზისგან.

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებზე დაუფარავი ნაშთები არის შემდეგი:

	2023			2022		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმალღესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმალღესი რანგის ხელმძღვანელობა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	3	-	-	1,897	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, მთლიანი	-	1,488	-	-	1,442	-
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	(1,290)	-	-	(5)	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	-	198	-	-	1,437	-
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	-	286	-	-	285	-
სუბორდინირებული სესხი	95,901	-	-	107,633	-	-
სხვა ვალდებულებები	13,654	-	-	16,783	-	-

	2021		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმალღესი რანგის ხელმძღვანელობა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	11,274	2,908	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, მთლიანი	-	16,477	66
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	(1,335)	(1)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	-	15,142	65
სხვა აქტივები	-	110	-
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	3,021	13,609	-
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	11,231	6,394
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	3,691
სხვა ნასესხები სახსრები	-	-	-
სუბორდინირებული სესხი	112,977	-	-
სხვა ვალდებულებები	940	312	-
გაცემული ვალდებულებები და გარანტიები	-	28	100

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო ისეთი საწარმოებია, რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად, ერთი ან რამდენიმე შუამავლით იმართებიან ან კონტროლდებიან ან ბანკთან ერთად იმყოფებიან საერთო კონტროლ ქვეშ (მათ შორის შვილობილი საწარმოების და მასთან დაკავშირებული კომპანიები და ჰოლდინგური კომპანიები). წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები მოიცავს იურიდიულ პირებს, რომლებიც არიან „ვითიბი ჯგუფის“ წევრები და აგრეთვე სხვა იურიდიულ პირებს, რომლებიც კონტროლდებიან რუსეთის ფედერაციის მიერ.

2014 წლის 13 ოქტომბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 126,400 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 5,243 ლარს შეადგენდა (2020 წ.: 5,657 ლარი), 11%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2021 წლის 31 ოქტომბერს. 2020 წლის 15 დეკემბერს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურისა და საპროცენტო განაკვეთით 8,93%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 29 ოქტომბრით.

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 აგვისტოს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო ხელშეკრულება 816,985 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მისი საბალანსო ღირებულება 33,888 ლარი იყო (2020 წ.: 36,293 ლარი), ხოლო საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 10,5%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 29 აგვისტომდე. 2020 წლის 31 აგვისტოს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურირება საპროცენტო განაკვეთით 10,5%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 29 აგვისტოთი.

2018 წლის 31 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 414,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 17,172 ლარს შეადგენდა (2020 წ.: 18,242 ლარი), 11,5%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2025 წლის 26 დეკემბერს. 2020 წლის 15 დეკემბერს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურირება საპროცენტო განაკვეთით 8,99%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 1 დეკემბრით.

2020 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 455,394 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 18,889 ლარს შეადგენდა (2020 წ.: 20,061 ლარი), 8,92%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2027 წლის 17 დეკემბერს.

2021 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 900,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებამ 37,331 ლარი შეადგინა, 11,51%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2028 წლის 25 დეკემბერს.

ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, ამ სესხების დაფარვა მოხდება მხოლოდ ბანკის ძირითადი კრედიტორების წინაშე არსებული ვალდებულებების დაფარვის შემდეგ.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებიდან წარმოშობილი შემოსავალი და ხარჯი ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ:

	2023			2022		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო ამონაგები	-	-	-	5	481	1
საპროცენტო ხარჯი	(8,642)	-	-	(10,404)	96	247
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	-	-	-	-	9	4
საკომისიო ხარჯი	-	-	-	(8)	-	-
სხვა საოპერაციო ხარჯები	-	-	-	3	-	-

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

	2021		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, მთლიანი	11,274	2,908	-
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	16,477	66
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	-	(1,335)	(1)
სხვა აქტივები	-	15,142	65
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	-	110	-
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	3,021	13,609	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	11,231	6,394
სუბორდინირებული სესხი	112,977	-	3,691
სხვა ვალდებულებები	940	312	-
გაცემული ვალდებულებები და გარანტიები	-	28	100

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 4 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრისგან (2022 წ.: ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 4 და დირექტორთა საბჭოს 4 წევრი და 2021 წ.: ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 6 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრი).

2022, 2021 და 2020 წლებში ბანკს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებთან მნიშვნელოვანი ოპერაციები არ ჰქონია.

27. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის მთავარი ამოცანებია იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკი აკმაყოფილებდეს კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს და ბანკი ინარჩუნებდეს ძლიერ საკრედიტო რეიტინგებს და კაპიტალის ჯანსაღ კოეფიციენტებს იმისთვის, რომ განამტკიცოს თავისი საქმიანობა და მაქსიმალურად გაზარდოს პარტნიორებისთვის შექმნილი ღირებულება.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტორების მიზნით ბანკმა შესაძლებელია უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით.

საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. სუბ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

(ათას ლარში)

27. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)**კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი**

2020 წლის განმავლობაში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მნიშვნელოვანი ღონისძიებები გაატარა საბანკო სექტორზე კოვიდ-19-ის პანდემიის უარყოფითი გავლენის შესამსუბუქებლად. ბანკებს შესთავაზებს კაპიტალურ მოთხოვნებთან დაკავშირებული შედარებითი კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%) და პილარ 2-ის ბუფერის ნაწილის (სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3) შემცირების გზით. ამასთან, HHI და Grape ბუფერის მოთხოვნები ძირითად პირველად კაპიტალთან და პირველად კაპიტალთან დაკავშირებით, რომელიც 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის იყო დაგეგმილი, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო. სებ-მა ასევე გამოაცხადა მორატორიუმი კომერციული ბანკების ნებისმიერ მარეგულირებელ დარღვევაზე, რაც გამოწვეული იყო ისეთი გარე ფაქტორებით, როგორც არის დამატებითი საკრედიტო ზარალი, უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის რყევები და ა.შ.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სებ-მა აღადგინა ადრე გაუქმებული ყველა კაპიტალური მოთხოვნა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, ბანკები ვალდებული არიან შესაბამისად შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 28.07%, 21.19% და 24.15%-ის ოდენობით (2022 წ.: საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 21.01%, 10.97% და 13.79%-ის ოდენობით, შესაბამისად ადგილობრივი სტანდარტით).

ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო: ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ამ საფუძველზე იყო შემდეგი:

	<i>2023</i> <i>(ადგილობრივი</i> <i>სტანდარტით)</i>	<i>2022</i> <i>(ადგილობრივი</i> <i>სტანდარტით)</i>	<i>2021</i> <i>(ადგილობრივი</i> <i>სტანდარტით)</i>
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	261,350	174,241	213,543
დამატებითი ძირითადი კაპიტალი	50,857	62,509	70,514
ძირითადი კაპიტალი	312,207	236,750	284,057
მეორადი კაპიტალი	64,023	90,177	134,504
მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალი	376,230	326,927	418,561
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	584,688	627,334	2,007,149
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	44.70%	27.77%	10.64%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	53.40%	37.74%	14.15%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	64.35%	52.11%	20.85%